

EUROOPA KOHTU OTSUS

18. märts 1980*

Liidetud kohtuasjades 154/78, 205/78, 206/78, 226/78–228/78, 263/78, 264/78, 39/79, 31/79, 83/79 ja 85/79,

154/78: **SpA Ferriera Valsabbia**, registrijärgne asukoht Odolo (Itaalia), esindajad: Itaalia Corte di Cassazione advokaadid Tito Malaguti ja Giuseppe Marchesini, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

205/78: **Acciaierie e Ferriere Stefana Fratelli Fu Girolamo SpA**, registrijärgne asukoht Nave (Brescia, Itaalia), esindajad: Itaalia Corte di Cassazione advokaadid Tito Malaguti ja Giuseppe Marchesini, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

206/78: **AFIM Acciaierie e Ferriere Industria Metallurgica**, registrijärgne asukoht Nave (Brescia, Itaalia), esindajad: Itaalia Corte di Cassazione advokaadid Vito Landriscina ja Giuseppe Marchesini, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

226/78: **SpA Acciaierie e Ferriere Antonio Stefana**, registrijärgne asukoht Brescia (Itaalia), esindajad: Itaalia Corte di Cassazione advokaat Giuseppe Marchesini ja Brescia Advokatuuri liige Fabio Vischi, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

227/78: **SpA Acciaieria di Darfo**, registrijärgne asukoht Darfo-Boario Terme (Brescia, Itaalia), esindaja: Itaalia Corte di Cassazione advokaat Giuseppe Marchesini, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

228/78: **SpA Sider Camuna**, registrijärgne asukoht Berzo Inferiore (Brescia, Itaalia), esindaja: Itaalia Corte di Cassazione advokaat Giuseppe Marchesini, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

226/78: **SpA Metallurgica Luciano Rumi**, registrijärgne asukoht Bergame (Itaalia), esindajad: Itaalia Corte di Cassazione advokaadid Manlio Brosio ja Adriano Bolleto ning Luksemburgi Advokatuuri liige Ernest Arendt, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

264/78: **SpA Feralpi**, registrijärgne asukoht Lonato (Brescia, Itaalia), esindajad: Milano Advokatuuri liikmed Antonio Liserre ja Giuseppe Gelona, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Georges Margue, 20 rue Philippe II,

* Kohtumenetluse keeled: saksa ja itaalia.

39/79: **OLS Officine Laminatoi Sebino – Acciaierie e Ferriere Laminatoi e Trafilati**, registrijärgne asukoht Pisogna (Brescia, Itaalia), esindajad: Itaalia Corte di Cassazione advokaadid Vito Landriscina ja Giuseppe Marchesini, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 34 B rue Philippe II,

31/79: **S.A. Société des Aciéries de Montereau**, registrijärgne asukoht Montereau Fault (Yonne, Prantsusmaa), esindajad: Düsseldorf Advokatuuri liikmed Bruckhaus, Kreifels, Winkhaus, Lieberknecht, Canenbley ja Moosecker, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o A. Bonn, 22 côte d'Eich,

83/79: **Eisenwerk-Gesellschaft Maximilianshütte mbH**, registrijärgne asukoht Sulzbach-Rosenberg (Saksamaa Liitvabariik), esindaja: professor Bodo Börner, Köln, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Ernest Arendt, 6 rue Willy Goergen,

85/79: **Korf Industrie und Handel GmbH & Co. KG**, registrijärgne asukoht 15 Moltkestrasse, 7570 Baden-Baden (Saksamaa Liitvabariik), esindajad: Düsseldorf Advokatuuri liikmed Bruckhaus, Kreifels, Winkhaus ja Lieberknecht, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o A. Bonn, 22 côte d'Eich,

hagejad,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad:

- liidetud kohtuasjades 154/78, 205/78, 206/78, 226/78–228/78, 263/78 ja 264/78 ning 39/79: A. Prozzillo, keda kohtuasjades 226/78–228/78, 263/78 ja 264/78 ning 39/79 abistas Rooma Advokatuuri liige G. Motzo,

- kohtuasjades 31/79 ja 85/79: Götz zur Hausen,

- kohtuasjas 83/79: H. Matthies,

kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Mario Cervino, Jean Monnet hoone, Kirchberg,

kostja,

mille esemeks on nõue tühistada komisjoni individuaalselt kohaldatavad otsused, milles igale hagejale määrati rahaline karistus betoonisarruste müügi eest miinimumhindadest madalamate hindadega, või tühistada komisjoni 4. mai 1977. aasta otsus 962/77/ESTÜ (EÜT L 114, 5.5.1977, lk 1), milles need miinimumhinnad kehtestati, või teatada, et see komisjoni otsus ei kuulu kohaldamisele, või teise variandina vähendada nimetatud rahaliste karistuste summasid,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, kodade esimehed A. O'Keeffe ja A. Touffait, kohtunikud J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans ja O. Due,

kohtujurist: F. Caportorti,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1. Kaksteist betoonisarruseid tootvat ettevõtjat esitasid hagiavaldused, mis saabusid Euroopa Kohtu kantseleisse 14. juuli 1978. aasta ja 26. mai 1979. vahelisel perioodil ning milles nõutakse individuaalselt kohaldatavate otsuste, milles komisjon määras igale hagejale 4. mai 1977. aasta üldkohaldatava otsuse 962/77/ESTÜ, milles kehtestati teatud betoonisarruste miinimumhinnad (EÜT L 114, lk 1), rikkumise eest rahatrahvi, tühistamist või muutmist. Kõik need ettevõtjad lähtusid oma hagiavaldustes ESTÜ asutamislepingu artiklist 36, tuginedes esiteks üldkohaldatava otsuse 962/77/ESTÜ, mille rikkumises neid süüdistati, õigusvastasusele ja teiseks mitmesugustele väidetele, mis puudutavad nende suhtes tehtud rahatrahvi määramise otsuseid.

2. Oma 27. juuli 1979. aasta otsusega otsustas Euroopa Kohus kodukorra artikli 43 alusel suuliseks menetluseks üksteisega liita üheksa kohtuasja, mis on seotud Brescia piirkonna ettevõtjatega, kelleks on Valsabbia (154/78), Stefana Fratelli (205/78), AFIM (206/78), Antonio Stefana (226/78), di Darfo (227/78), Sider Camuna (228/78), Rumi (263/78), Feralpi (264/78) ja OLS (39/79). 17. ja 18. oktoobril 1979 toimunud istungil käsitleti veel kolme betoonisarruste tootja kohtuasja, milleks olid Montereau (31/79), Maximilianshütte (83/79) ja Korf Industrie (85/79) kohtuasjad. Nende kaheteistkümne kohtuasja sarnase eseme ja omavahelise seotuse tõttu, mis leidis kinnitust suuliste arutelude käigus, on põhjust need kohtuasjad Euroopa Kohtu otsuse tegemiseks üksteisega liita.

3. Kirjaliku ja suulise menetluse käigus käsitletud paralleelsed väited, mis on kõikide kohtuasjade puhul ühised, võib sarnaste aspektide alusel jagada kahte rühma: artikli 36 kolmanda lõigu alusel üldkohaldatava otsuse õigusvastasusele viitamine ning rahalisi karistusi käsitlevate individuaalselt kohaldatavate otsuste vaidlustamine, mille puhul Euroopa Kohtul on artikli 36 teise lõigu kohaselt vaidluse lahendamise täielik pädevus.

4. Esimese väideterühma puhul tõusetub küsimus õigusvastasuse väite ning selle väite toetuseks esitatud asutamislepingu sätete ilmset rikkumist ja võimu kuritarvitamist puudutavate väidete vastuvõetavuse kohta. Seega tuleb see küsimus kõigepealt lahendada.

5. Seejärel tuleb uurida argumente, mille alusel hagejad on vaidlustanud üldkohaldatava otsuse 962/77/ESTÜ õiguspärasuse. Nimetatud otsuse käsitlemisel tuleb arvestada artiklit 61, mis moodustab selle otsuse õigusliku aluse, aga ka ESTÜ asutamislepingu teisi artikleid ja üldisi õiguspõhimõtteid, mis on asutamislepingu tõlgendamise ja kohaldamise aluseks, ning neid eesmärke, mille saavutamise eelduseks on komisjoni poolt vaidlusaluse üldkohaldatava otsuse vastuvõtmisel kasutatud volitused.

6. Alles pärast kõnealuse üldkohaldatava otsuse õiguspärasuse uurimist võib vajadusel hakata uurima teist väideterühma, mis on seotud rahatrahve käsitlevate individuaalselt kohaldatavate otsustega. Viimatimainitud otsuste puhul viitavad kõik hagejad õigustavatele asjaoludele, tuginedes vääramatule jõule, hädakaitsele või hädaseisundile. Tuleb uurida selliste asjaolude ulatust ühenduse õiguses ja nende asjaolude arvessevõtmise võimalust miinimumhindade osas. Seejärel tuleb kaaluda, kas hagejatel oli võimalik kasutada mõnda õiguspärasust võimalust oma hindade ühtlustamiseks. Alles seejärel on võimalik hinnata trahvisummasid, mille määramine oli hagiavalduste esitamise põhjuseks.

Sissejuhatav peatükk

Üldkohaldatava otsuse 962/77/ESTÜ õigusvastasuse väite ning hagejate poolt selle väite toetuseks esitatud väidete ja argumentide vastuvõetavus

7. Tuleb teha vahet kahe argumenti vahel, mille komisjon on esitanud selleks, et demonstreerida kõikide hagejate poolt esitatud üldkohaldatava otsuse 962/77/ESTÜ õigusvastasuse väite vastuvõetamatust. Esimene argument, mis kujutab endast üldist vastuväidet vastuvõetavuse vastu ja mis sisaldub komisjoni kirjalikes märkustes, puudutab ainult Antonio Stefana (226/78), di Darfo (227/78), Sider Camuna (228/78) ja Feralpi (264/78) kohtuasju. Teine argument puudutab kõiki kõnesolevaid kohtuasju, mille puhul komisjon, tuginedes oma kaalutusõigusele, on vaidlustanud nende väidete vastuvõetavuse, mis tooksid enesega kaasa majanduslikest tingimustest või asjaoludest tulenenud olukorra hindamise Euroopa Kohtu poolt. Isegi kui seda argumenti ei ole formaalselt esitatud, võib Euroopa Kohus seda omal algatusel käsitleda, kuna see puudutab Euroopa Kohtu pädevust. Neid komisjoni argumentide kaht osa tuleb uurida eraldi.

8. Tuleb märkida, et komisjoni esimene argument kujutab endast väidet, et hagejad ei ole tõendanud, et üldkohaldatav otsus kahjustas konkreetselt ja otseselt nende individuaalseid huve, ning et menetluse algatamise huvi puudumise tõttu ei saa nad kõnealuse üldkohaldatava otsuse õiguspärasust kahtluse alla seada.

9. Tuleb eristada individuaalselt kohaldatava otsusega seotud menetluse algatamise huvi ja antud kontekstis esitatud õigusvastasuse väidet üldkohaldatava otsuse suhtes, mis moodustab individuaalselt kohaldatava otsuse õigusliku aluse. On väljaspool kahtlust, et hagejad võivad vaidlustada nende suhtes tehtud rahalise karistuse määramise

individuaalseid otsuseid, esitades hagi, mille lahendamiseks Euroopa Kohtul on ESTÜ asutamislepingu artikli 36 teise lõigu kohaselt täielik pädevus. Lisaks sätestab selle artikli kolmas lõik, et sellise hagi toetuseks võivad hagejad vaidlustada üldkohaldatava otsuse, mille rikkumises neid süüdistati, õiguspärasuse, ent nad võivad seda teha ainult “artikli 33 esimeses lõigus sätestatud tingimustel”, st selliste asjaolude esinemisel, mille puhul võib taotleda õigusvastasuse tunnistamist, ja esitades tõendid menetluse algatamise huvi kohta kohta. Kuna hagejad on väitnud, et tegemist on oluliste menetlusnormide ja õigusaktide rikkumise ning võimu kuritarvitamisega, tuleb nende hagiavaldused käsitlemiseks vastu võtta, kuna nende väited on ilmselgelt seostatud üldkohaldatava otsuse õiguspärasuse vaidlustamisega, mida neil artiklite 36 ja 33 koosmõju arvestades on õigus teha. Samuti on ilmne, et hagejatel on menetluse algatamise huvi, kuna rahaliste karistuste määramise aluseks olnud vaidlusaluse üldkohaldatava otsuse kohaldamine võib olemuslikult riivata nende huve. Seega tuleb komisjoni poolt esitatud vastuvõetamatuse vastuväide selles punktis tagasi lükata.

10. Teiseks, artiklis 36 sisalduv viide artikli 33 esimesele lõigule puudutab eelkõige selle lõigu teist lauset, mille kohaselt “Euroopa Kohus ei või siiski uurida majanduslikest tingimustest või asjaoludest tulenenud olukorra hindamist, mille alusel komisjon tegi oma otsused või esitas oma soovitusel, välja arvatud juhul, kui komisjoni süüdistatakse võimu kuritarvitamises või käesoleva asutamislepingu sätete või asutamislepingu kohaldamisega seotud muu õigusakti sätete ilmses rikkumises”.

11. Seega sätestab artikli 33 teise lause esimene osa piirangud sellele, millises ulatuses võib Euroopa Kohus meetme õiguspärasuse uurimisel hinnata komisjoni poolt tehtud majanduspoliitilisi valikuid. Sama lause teine osa kõrvaldab need piirangud tingimusel, et hageja süüdistab komisjoni asutamislepingu ilmses rikkumises või võimu kuritarvitamises. Euroopa Kohtu pretsedendiõiguses (kohtuasjas 6/54: Madalmaade valitsus v Ülemamet 21. märtsil 1955 tehtud otsus, EKL 1954–1956, lk 201) on osutatud, et “Artiklis 33 ei nõuta esitatud väite kohest ja täielikku tõendamist; pealegi tooks see enesega kaasa otsuse viivitamatu tühistamise”. Seega, hinnates nende väidete vastuvõetavust, mille eesmärk on ajendada Euroopa Kohut hindama antud kohtuasjaga seotud majanduslikest tingimustest või asjaoludest tulenenud olukorda, on vajalik ja piisav, kui ilmse rikkumise või võimu kuritarvitamise kohta on esitatud asjakohased tõendid. Piiravam nõue viiks taolise väite vastuvõetavuse segiajamiseni kohtuasja sisu puudutavate tõenditega. Vabam tõlgendus, mille kohaselt asjaomase väite pelgast esitamisest piisaks, et Euroopa Kohus asuks uurima majanduslikku hindamist, muudaks selle nõude formaalseks.

12. Käesoleval juhul on kirjaliku ja suulise menetluse käigus esitatud argumendid piisaval määral osutanud käesoleva vaidluse keerukale olemusele ning võib nõustuda, et tuginetavate väidete toetuseks on esitatud asjakohased *prima facie* tõendid. Selle järelduse põhjal võib otsustada, et hagiavaldused on vastuvõetavad.

Esimene osa: üldkohaldatava otsuse 962/77/ESTÜ õiguspärasus

1. peatükk: ESTÜ asutamislepingu artikli 61 arvessevõtmine

13. Kuna otsus 962/77/ESTÜ võeti vastu asutamislepingu artikli 61 alusel, on selle artikli kohaldamise õiguspärasuse eelduseks vormi- ja sisunõuete järgimine, mida tulebki uurida.

1. osa: vastavus vorminõuetele, mida tuleb artikli 61 alusel meetmete võtmisel järgida

14. Ühisturul miinimumhindade kehtestamist puudutava otsuse tegemisel, mis on komisjoni pädevuses, tuleb silmas pidada mitmesuguseid vorminõudeid. Esiteks peab selline otsus olema kooskõlas üldtingimustega, mis puudutavad igasuguste ESTÜ asutamislepingu alusel tehtavate otsuste vormi ning mis on sätestatud asutamislepingu artiklites 5 ja 15. Teiseks sisaldab artikkel 61 ise spetsiifilisi nõudeid, mille täitmiseks tuleb artiklis ette nähtud otsustele lisada põhjendus. Samuti on artiklis 61 ette nähtud teatud täpsed formaalsused, mille täitmine on kohustuslik. Järgmises kolmes punktis käsitletakse neid kolme liiki nõudeid.

1. punkt: vastavus üldistele vorminõuetele (asutamislepingu artiklid 5 ja 15)

15. ESTÜ asutamislepingu artiklite 5 ja 15 kohaselt peab ühendus avalikustama oma toimingute põhjused ja komisjoni otsused peavad sisaldama põhjendusi, mille alusel need otsused vastu võeti, ning viiteid arvamustele, mille esitamist taotleti.

16. Mõned hagejad väidavad, et põhjendamise kohustus kujutab endast põhimõttelist nõuet, iseäranis seadusandliku meetme kontekstis, millega kaasneb kaalutusõiguse kasutamine. Nende hagejate sõnul on otsuses 962/77/ESTÜ toodud põhjendused “moonutatud, ebatäielikud ja ebapiisavad” ning vastuolus asutamislepingu eesmärkidega. Hagejad väidavad, et otsuse aluseks on mitmed alusetud väited ja et otsuses ei ole arvesse võetud hagejate majanduslikku olukorda ega tootmistingimusi. Samuti on komisjon hagejate väitel jätnud mainimata asjaolu, et nõuandekomitee viitas kriisilukorrale lahenduse otsimise osas artiklile 54, mitte artiklile 61.

17. Komisjon ei nõustu nende väidetega ning juhib tähelepanu asjaolule, et otsuse preambulis sisalduvates põhjendustes on märgitud, et terasetööstus on mitmete aastate vältel olnud tõsisest raskustest ja et betoonisarruste sektoris on mõõn muude sektoritega võrreldes olnud veelgi suurem.

18. Vastab tõele, et asutamislepingu artiklite 5 ja 15 üldsätetes on kehtestatud nõuded, mida komisjon peab järgima, ent nende nõuete vormi ega ulatust ei ole täpsemalt määratletud. Mõistlikult tõlgendades tuleb arvata, et kui tegemist on üldkohaldatava meetme kavandamisega, kohustavad need sätted komisjoni oma otsuse aluseks olevates põhjendustes kirjeldama seda situatsiooni tervikuna, mille tõttu otsus tuli vastu võtta, ja tooma välja eesmärgid, mida otsuse abil soovitakse saavutada.

19. Seega ei ole komisjon kohustatud täpsustama neid arvukaid ja keerukaid asjaolusid, mille tõttu otsus vastu võeti. *A fortiori* ei saa komisjoni kohustada andma enam või vähem täielikku hinnangut nendele asjaoludele ega lükkama ümber nõuandvate organite arvamusi.

20. Otsuse 962/77/ESTÜ aluseks olevad põhjendused vastavad ESTÜ asutamislepingu artiklites 5 ja 15 sätestatud nõuetele.

21. Tegelikult osutatakse põhjenduste alguses terasetööstuse kriisiolukorrale ja mainitakse selle mõju hindadele; samuti mainitakse põhjendustes, et betoonisarruste sektoris tarnete vabatahtlik planeerimine ei ole andnud tulemusi, ja rõhutatakse sellest johtuvaid spetsiifilisi probleeme nimetatud toodete turul.

22. Väide, et põhjendustes ei mainita Brescia ettevõtete majanduslikku olukorda ja tootmistingimusi, tuleb tagasi lükata, kuna komisjon käsitles kõnesoleva otsuse üldkohaldatavust silmas pidades olukorda ühenduse selles tööstussektoris tervikuna.

23. Seoses märkusega asjaolu kohta, et nõuandekomiteega peetud konsultatsioonid toimusid ettevõtete investeerimisprogrammide ühenduse poolset rahastamist käsitleva artikli 54 kontekstis, mitte aga artikli 61 kontekstis, tuleb märkida, et vastav teave, mis põhineb nimetatud komitee 17. märtsi 1977. aasta otsusel, on ebatäielik, kuna selles ei mainita 19. aprillil 1977 toimunud istungit, millel nõuandekomitee võttis vastu betoonisarruste miinimumhindade kehtestamist pooldava arvamuse. Pealegi viidatakse kõnealuse otsuse preambuli viimases põhjenduses nõukoguga peetud konsultatsioonidele ja ettevõtjatega koostöös läbi viidud uuringutele.

24. Eeltoodust tuleneb, et ehkki otsuse 962/77/ESTÜ põhjendusi võib pidada lakoonilisteks, on need üldkohaldatava otsuse õiguspärasuse tagamiseks piisavad ning asutamislepingu artiklites 5 ja 15 sätestatud nõuded on täidetud.

2. punkt: vastavus artiklis 61 sätestatud spetsiifilistele põhjendamisnõuetele

25. Artikkel 61 sätestab, et komisjon võib ühisturul miinimumhinnad kehtestada ainult siis, kui komisjoni arvates on tegemist ilmse kriisiolukorraga või kriisi tekkimise ohuga ning kui selline otsus on vajalik artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks. Samuti on artiklis 61 sätestatud, et hindade kehtestamisel peab komisjon võtma arvesse vajadust tagada söe- ja terasetööstuse ning nende tööstusharude tooteid tarbivate majandussektorite konkurentsivõime säilimine kooskõlas artikli 3 punktis c sätestatud põhimõtetega. Nimetatud sätted kujutavad endist sisulisi tingimusi, mis miinimumhindade kehtestamise otsuse puhul täita tuleb. Samas on ilmne, et neist tingimustest johtuvalt tuleb otsuse põhjendustes viidata nende tingimuste täitmisele, et lihtsustada sisuliste küsimuste õiguslikku hindamist.

26. Seega tuleb miinimumhindade kehtestamise otsuses osutada

- ilmsele kriisiolukorrale või kriisi tekkimise ohule,
- otsuse vastuvõtmise hädavajalikkusele seoses artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamisega,
- tootmisettevõtete ja nende ettevõtete tooteid tarbivate ettevõtete konkurentsivõime säilimise vajaduse arvessevõtmisele hindade kehtestamisel.

27. Hagejad väidavad, et sisulised tingimused ei ole täidetud (seda küsimust käsitletakse hiljem), ja rõhutavad vastavate põhjenduste väidetavat ebapiisavust. Seega tuleb põhjendusi uurida.

28. Ilmsele kriisiolukorrale osutatakse otsuse preambuli esimeses põhjenduses, kus komisjon märgib, et terasetööstus on mitmete aastate vältel olnud tõsistes raskustes. Komisjon täpsustab, et pakkumine ületab märkimisväärselt nõudlust, imporditud toodete turuosa on järsult kasvanud ja hinnad on muutunud tootmiskuludest oluliselt madalamaks. Kriisiolukorra nende kolme aspekti mainimine on piisav kriisile iseloomulike tunnuste kirjeldamiseks ja otsuse põhjendamise eesmärgil kriisiolukorra asjakohaseks määratlemiseks.

29. Seda, et kõnealune otsus oli vajalik artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, kinnitatakse preambuli teises ja kolmandas põhjenduses kirjeldatud asjaoludele tuginedes preambuli neljandas põhjenduses; nendeks asjaoludeks olid komisjoni varasemad jõupingutused ettevõtete vabatahtlike kohustuste tagamiseks, nende jõupingutuste ebaõnnestumine ning sellest johtunud betoonisarruste turu ja ettevõtete majandusliku olukorra halvenemine. Selline otsuse hädavajalikkuse selgitus on piisav otsuse seostatud põhjendamiseks antud küsimuses.

30. Hindade kehtestamise järel tootmisettevõtete ja nende ettevõtete tooteid tarvitavate ettevõtete konkurentsivõime tagamise vajadusele viidatakse preambuli kuuendas põhjenduses, kus osutatakse vajadusele säilitada "turu paindlikkus" sel teel, et miinimumhindadeks kehtestatakse ühtsed asukohapõhised baashinnad, ja kümndas põhjenduses, kus märgitakse, et ettevõtetel on endiselt õigus avaldada kehtestatud miinimumhindadest kõrgemaid baashindu. Preambuli üheteistkümnendast punktist võib aga järeldada, et ettevõtjad võivad oma hinnad ühtlustada kõige soodsamate ühenduse hindadega tingimusel, et need on kooskõlas miinimumhindu käsitleva otsusega. Ehkki põhjendused oleksid kahtlemata võinud selles punktis olla üksikasjalikumad, on need siiski piisavad.

31. Seega on artiklis 61 sätestatud spetsiifilised põhjendamisnõuded õiguslikult piisavas ulatuses täidetud.

3. punkt: vastavus artiklis 61 sätestatud spetsiifilistele vorminõuetele

32. Artiklis 61 sätestatakse menetlusnõuded selliste otsuste vastuvõtmise tarbeks, milles nähakse ette hinnasüsteem, mille tagajärjel ajutiselt peatatakse ESTÜ ühisturu toimimist reguleerivate tavapärase reeglite kohaldamine. Nende menetlusnõuete eesmärk on tagada, et taolisi meetmeid võetaks kaalutletult ja ettevaatlikult, ning neid nõudeid tuleb pidada olulisteks nõueteks, mistõttu Euroopa Kohus peab uurima, kas need nõuded on täidetud.

33. Kõigepealt nõutakse artiklis 61, et komisjoni otsus, milles kehtestatakse miinimumhinnad, tuleb vastu võtta

1. vastavalt artikli 46 esimese lõigu ja artikli 48 kolmanda lõigu sätetele ettevõtjatega ja ettevõtjate liitudega koostöös läbi viidud uuringute alusel,

2. pärast nõuandekomiteega konsulteerimist ning

3. pärast nõukoguga konsulteerimist

nii asjaomase meetme vajalikkuse kui kehtestatava hinnataseme osas.

34. Euroopa Kohus märkis eespool, et otsuse 962/77/ESTÜ preambuli viimases põhjenduses viidatakse asjakohastele uuringutele ja konsultatsioonidele. Hagejate väitel on siiski rikutud üht olulist menetlusnõuet, kuna nimetatud uuringuid ja konsultatsioone ei viidud läbi piisava põhjalikkusega.

35. 1) Itaalia hagejad väidavad, et esiteks ei viinud komisjon läbi põhjalikke eeluuringuid, millest oleks muu hulgas ilmnenu, et 50% betoonisarruste sektorist ei olnud kriisiolukorras, ja et kui ka uuringuid läbi viidi, siis ilma nende osavõtuta.

36. Komisjon märgib, et viib ESTÜ asutamislepingu sätete, täpsemalt artiklite 46 ja 48 alusel järjepidevalt läbi turu ja hinnatendentside uuringut ning et ettevõtted on kohustatud edastama komisjonile perioodiliselt teavet oma hinnakirjade muutmise ning impordi- ja ekspordimahtude kohta. Lisaks märgib komisjon, et on alates 1975. aastast viinud läbi spetsiifilisi hinnauuringuid. Näiteks kõikidele terasetootjatele adresseeritud 2. mai 1975. aasta teatises (EÜT C 100, lk 1) teavitas komisjon – viidates raua- ja terasetoodete hindade langusele ühenduses ning sellest tulenevale mõjule tööhõivele – ettevõtteid oma kavatsusest tõhustada asutamislepingus sisalduvate hinnaeskirjade täitmise kontrolli ning jälgida eriti hoolikalt ühendusse terase importimise arenguid ja nende mõju hinnatasemele. Samuti viitab komisjon oma 16. mai 1975. aasta otsusele 1272/75/ESTÜ ettevõtete kohustuse kohta esitada igakuiseid aruandeid oma kavandatud, arvestusliku või tegeliku toorterase tootmismahu kohta (EÜT L 130, lk 7), 17. juuli 1975. aasta otsusele 1870/75/ESTÜ terasetootjate kohustuse kohta avaldada teatud tööhõivet puudutavaid andmeid (töötajate arv, töölevõetute arv, koondatute arv, tööaja vähendamiseks kavandatud meetmed) (EÜT L 190, lk 26) ning 8. detsembri 1976. aasta otsusele 3017/76/ESTÜ tootmisettevõtete kohustuse kohta esitada võimalikult operatiivselt igakuiseid aruandeid nende poolt ühisturule imporditud ja kolmandatesse riikidesse eksporditud peamiste terasetoodete, sealhulgas betoonisarruste kohta (EÜT L 344, lk 24). Hindadega seoses oli komisjon kaalunud miinimumhindade süsteemi kehtestamist ning 19. jaanuaril 1976. aastal arutas nõuandekomitee sellise meetme vajalikkust (dokument nr A/430/76 F), otsustades komitee liikmete hääleteenamusega seda meetet toetada. Arvestades 1976. aasta algul toimunud hääletamist ja kujunenud olukorra mõningast paranemist, loobus komisjon oma esialgsest tegevusplaanist ja otsustas, et rahuldavaid tulemusi on võimalik saavutada ka sekkumismeetmete abil, milleks ei ole sunnimeetmed ning mille puhul tootmis- ja hinnapoliitikat suunatakse prognoosimisprogrammide raames võetavate vabatahtlike kohustuste abil. Selle majandusliku valiku kontekstis avaldas komisjon üldise teatise (EÜT C 303, 23.12.1976, lk 3), milles kirjeldas kavandatud tegevusplaani. Nimetatud teatis hõlmas probleemi kõiki aspekte: turu analüüsi ja seiret, investeringuid, spetsiifilisi tootmise ja hindadega seotud kriisimeetmeid, ühenduse ja kolmandate riikide vahelisi suhteid teraseturul ning sotsiaalseid ja piirkondlikke probleeme. Sellele teatisele järgnes veel üks ESTÜ asutamislepingu artikli 46 alusel avaldatud teatis (EÜT C 304, 24.12.1976, lk 5). Meenutades, et oma prognoosiprogrammis 1977. aasta esimese kvartali kohta oli komisjon prognoosinud

kuueks kategooriaks jaotatud toodete (sealhulgas betoonisarrused) tarneid, teatas komisjon oma uues teatises kavatsusest esitada üksikasjalikud eelarvestused nende toodete tarnimise kohta ühenduse siseselt, kusjuures tarded jagataks ettevõtjate või ettevõtjate liitude vahel, mida kutsutakse võtma enesele "individuaalset ja konfidentsiaalset" kohustust vähendada tarneid vabatahtlikult tasemeni, mis igapähele neist määratakse.

37. Sellest otsuse 962/77/ESTÜ vastuvõtmisele eelnenud komisjoni tegevuse kirjeldusest ilmneb, et raua- ja terasesektoris tegutsevad tootjad pidid olema teadlikud komisjoni poolt kavandatavatest meetmetest ning seega oli neil võimalik kas iseseisvalt või oma kutsealaorganisatsioonide kaudu komisjonile oma ettepanekud teatavaks teha.

38. Lõpuks tuleb märkida, et Brescia tootjaid ühendavat tööstusliitu, mis esindab 40–50 ettevõtet, kutsuti mitmel korral osalema ettevalmistavatel töökohtumistel, millest võtsid osa tööstusliidu kaks esindajat. Muu hulgas osales tööstusliit 25. märtsil 1977 toimunud kohtumisel, kus arutati dokumenti, mis käsitles ettevõtete tootmiskulusid, hinnakirjade probleemi, kavandatavat eesmärki ja hindade arvutamise meetodit.

39. 2) Nõuandekomiteega konsulteeriti 19. aprillil 1977 ühisturul betoonisarruste miinimumhindade kehtestamise vajalikkuse ja nende hindade taseme osas (dokument nr A/1730/77 F). Arutelu tulemusena saavutati üldine kokkulepe sellise meetme võtmise vajalikkuses, millele olid vastu vaid Saksamaa tootjad ja tarbijad.

40. 3) Samade küsimuste osas konsulteeriti ka nõukoguga, mis meetme ühehäälselt heaks kiitis.

41. Lisaks võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni, milles toetas komisjoni seisukohta Euroopa terasekriisi lahendamise küsimuses (EÜT C 118, 16.5.1977, lk 56).

42. Eeltoodust võib järeldada, et komisjon on järginud talle asutamislepingu sätetega kehtestatud menetlusnõudeid ega ole jätnud täitmata ühtki nõuet, mille täitmatajätmisega kaasneks meetme õigustühisus.

2. osa: vastavus artiklis 61 sätestatud sisunõuetele

43. Miinimumhindade kehtestamiseks on vaja, et komisjon 1) tõdeks ilmse kriisi olemasolu või selle tekkimise ohtu, 2) tõdeks, et taolise otsuse vastuvõtmine on vajalik artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks, ning 3) võtaks arvesse vajadust tagada terasetööstuse ja selle tööstusharu tooteid tarbivate majandussektorite konkurentsivõime säilimine kooskõlas artikli 3 punktis c sätestatud põhimõtetega.

1. punkt: ilmse kriisi olemasolu või selle tekkimise oht

44. Itaalia hagejad väidavad, et tulenevalt oma struktuurist, spetsialiseerumisest ja tehnoloogiavalikust ei olnud betoonisarruseid valmistavad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted 1977. aasta algul kriisiolukorras.

45. Need hagejad väidavad ka, et “kriisi” olemasolu kinnitav kohtuotsus peaks lisaks Põhja-Itaalias asuvate suurte raua- ja terasetootjate raskustele käsitlema ka enam kui kolmandiku betoonisarruste tootjate rahuldavat toimimist. Hagejad märgivad, et see olukord tulenes vabast konkurentsist, mis oli kasulik kõige arenenumatele ettevõtjatele, suuresti tänu nende poolt saavutatud tehnoloogilisele tasemele, ent kriisiolukorraga tegemist ei olnud.

46. Komisjon väidab kõigepealt, et hindas olukorda ühenduse raua- ja terasetööstuses tervikuna.

47. Võttes arvesse majandustingimusi, tuginedes läbi viidud uuringutele, arvestades betoonisarruste tootmise vähenemist kogu ühenduses ning järeldades, et raua- ja terasetööstus on mitmete aastate vältel olnud tõsistes raskustes, mistõttu 1975. aasta juuli ja 1977. aasta lõpu vahelisel perioodil kadus 50 000 töökohta, pakkumine ületas järjepidevalt nõudlust, imporditud toodete turuosa oli järsult kasvanud ja hinnad olid muutunud tootmiskuludest oluliselt madalamaks, ning mõistes nende tegurite tagajärgi, tegi komisjon järelduse ilmse tootmiskriisi olemasolu kohta.

48. Euroopa Kohtu arvates on Itaalia ettevõtete hagiavalduste oluliseks tunnuseks asjaolu, et otsuse 962/77/ESTÜ hindamisel arvestavad need hagejad ainult Itaalia väikeste terasetehaste olukorda.

49. Asutamislepingu artikli 3 kohaselt on komisjon tõepoolest kohustatud tegutsema ühistes huvides, ent see ei tähenda, et komisjon peab tegutsema eranditult kõikide huvides, sest tema ülesanded ei sisalda kohustust tegutseda nii, et ei riivata mitte ühegi isiku huve. Teisalt peab komisjon meetmeid võttes arvestama erinevaid huve ning vältima kahjulikke tagajärgi, kui kavandatav otsus seda mõistlikkuse põhimõttest lähtuvalt võimaldab. Komisjon võib üldistes huvides tegutsedes teostada oma otsustusõigust vastavalt sellele, kuidas olukord nõuab, vaatamata sellele, et seeläbi võidakse kahjustada teatud individuaalseid huve.

50. Seega, käsitledes betoonisarruste tootmise ja tarbimise vahelise tasakaalu puudumist ilmse kriisiolukorrana, tõdedes, et Saksamaa ettevõtted toetavad seda seisukohta ja et seda seisukohta vaidlustanud Itaalia ettevõtted ei esitanud oma arvamusel toetuseks piisavalt tõendeid, ei tuginenud komisjon oma otsuse tegemisel märkimisväärselt ebaõigetele faktidele või asjaoludele, õiguslikule veale ega ilmselgelt ekslikule olukorra hindamisele. Seega oli komisjonil õigus osutada ilmse kriisi olemasolule.

2. punkt: vastavus asutamislepingu artiklile 3

51. Hagejad on väitnud, et nende arvates ei ole komisjon samaaegselt arvestanud kõiki artikli 3 punktides a–g loetletud eesmärke, eriti aga punktis c sätestatud eesmärki, niivõrd kui selles kohustatakse komisjoni tagama madalaimate hindade kehtestamine, mis on kokkusobimatu miinimumhindade kehtestamisega. Hagejad lisavad, et otsus 962/77/ESTÜ kujutab endast protektsionistlikku meedet, mis on vastuolus majandusliku arenguga, kuna komisjon nõuab kõrgemate hindade kehtestamist kõrgemate tootmiskuludega ettevõtete huvides.

52. Nõudes praktiliselt kõikide artiklis 3 sätestatud eesmärkide samaaegset järgimist, seavad hagejad nõude, mis on liialdatud ja vastuoluline.

53. Oma 13. juuni 1958. aasta otsuses (kohtuasi 9/56: Meroni & Co v Ülemamet, EKL 1958, lk 43) ja 21. juuni 1958. aasta otsuses (kohtuasi 8/57: Groupement des hauts fourneaux et acieries belges v Ülemamet, EKL 1958, lk 242) märkis Euroopa Kohus, et kuna artikkel 3 sätestab kaheksa erinevat eesmärki, ei ole kindel, et nende saavutamist oleks võimalik taotleda samaaegselt, tervikuna ja kõikides olukordades.

54. Sellest tõdemusest järeldas Euroopa Kohus, et asutamislepingu artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamise suunas pürgimisel peab komisjon püsivalt kõrvaldama neist eraldiseisvatest eesmärkidest tuleneda võivad vastuolud ja mõne taolise vastuolu tekkides käsitlema prioriteetsena selliseid artiklis 3 sätestatud eesmärke, mis on tunduvad olulisemad nende majanduslike tingimuste ja asjaolude kontekstis, mis on komisjoni otsuse vastuvõtmise põhjuseks.

55. Kui kompromissi leidmine erinevate eesmärkide vahel osutub vajalikuks tavalise turuolukorra puhul, siis seda enam tuleb kompromissi aktsepteerida kriisiolukorras, mis õigustab selliste erakorraliste meetmete võtmist, mis lahknevad terasetoodete ühisturu toimimist reguleerivatest tavapäraest eeskirjadest ja millega ilmselgelt kaasneb mittevastavus mõnede artiklis 3 sätestatud eesmärkidele, või vähemalt punktis c sätestatud eesmärgile, mille kohaselt tuleb tagada madalaimate hindade kehtestamine.

56. Oma kaalutusõigust teostades otsustas komisjon taotleda kolme eesmärki, milleks olid:

- artikli 3 punkti c kohaselt vajaliku restruktureerimise läbiviimiseks ettevõtetele minimaalsete rahaliste vahendite võimaldamine,

- artikli 3 punkti e kohaselt tööhõivetaseme säilitamine, et vältida töötajate töötingimuste ja elatustaseme halvenemist,

- artikli 3 punkti a kohaselt piisava tootmisvõimsuse tagamine pikaajalises perspektiivis.

Arvestades sel ajal valitsenud majandustingimusi, pidas komisjon nimetatud eesmärke asjaomase tööstussektori üldistest huvidest lähtuvalt prioriteetseteks. Seega, arvestades betoonisarruste sektoris valitsevat kriisiolukorda, oli komisjoni ülesanne raua- ja terasesektoris ilmse kriisi leevendamise poliitika rakendamiseks loodud otsustusmehhanismi raames määratleda need eesmärgid, mille saavutamine komisjoni arvates oli vajalik tekkinud probleemide ulatusele vastava sotsiaalse ja struktuuraalse programmi välja töötamiseks.

57. Kõikide eeltoodud hinnangute põhjal tuleb järeldada, et on olemas piisavad tõendid kinnitamaks väidet, et käesoleva vaidluse asjaolusid arvestades oli kõnealune otsus selle vastuvõtmise ajal kooskõlas nende artiklis 3 sätestatud eesmärkidega, mis vastasid komisjoni majandus- ja sotsiaalpoliitilisele valikule.

58. Kavandatud otsuse õigusjärgsuse eeltingimuseks on ka komisjoni tõdemus, et otsuse vastuvõtmine on vajalik artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks.

59. Raua- ja terasesektoris rakendatava kriisivastase poliitika aluseks on erinevate ettevõtete vahelise solidaarsuse põhimõte, mida on väljendatud ESTÜ asutamislepingu preambulis ja konkretiseeritud asutamislepingu mitmetes artiklites, näiteks artiklis 3 (ühiste huvide prioriteediks seadmine, mille eelduseks on solidaarsuskohustus) ning artiklis 49 ja sellele järgnevatel artiklites (ühenduse rahastamise süsteem, mis põhineb maksudel), artikli 5 lõikes 2 (tehnoloogia- ja sotsiaalalaste teadusuuringute tulemuste kättesaadavus kõigile), artiklis 56 (ümberõppeks ja ümberkohandamiseks antav abi) ja artiklis 53 (rahastamismehhanismi loomine).

60. Nimetatud põhimõttest lähtudes kaalus komisjon mittekohustuslike meetmete võtmist, mille eesmärk oli viia raua- ja terasetoodete pakkumine paremini kooskõlla nõudlusega. Nagu eespool selgitatud, oli nende meetmete aluseks ühenduse terasettevõtete kohustus järgida komisjoni poolt kehtestatud tarnepiiranguid, millest iga ettevõtjat või ettevõtjate gruppi teavitati. Kui teiste valtsuodete sektorites hõlmasid tootmise vähendamise vabatahtlikud kohustused 90% komisjoni poolt kehtestatud määra, siis betoonisarruste sektoris hõlmasid vabatahtlikud kohustused ainult 50% kehtestatud tarne-eesmärgist, mis oli ilmselgelt ebapiisav olukorra parandamiseks selles sektoris. Seetõttu halvenes betoonisarruste turu olukord veelgi. Kuna tootmismahu vähendamise vabatahtlike kohustuste süsteem ei andnud tulemusi, oli betoonisarruste kohustuslike hindade süsteem ilmselgelt vajalik, samas kui teiste valtsuodete puhul avaldas komisjon soovituslikud hinnad (EÜT L 114, 5.5.1977, lk 18).

61. Mõned hagejad, eriti Rumi (kohtuasi 263/78), on seisukohal, et miinimumhindade süsteemi kehtestamisel hindas komisjon majandusolukorda sel määral ebaõigesti, et seda võib pidada asutamislepingu sätete ilmseks rikkumiseks, ehkki "komisjon oleks pidanud lähtuma asutamislepingu artiklist 58 ja looma tootmiskvootide süsteemi ning võtma selle süsteemi toetuseks täiendavaid meetmeid".

62. Selle väite tagasilükkamiseks, mis puudutab tootmise valdkonnas otsuste meetmete võtmata jätmist, piisab sellest, kui märkida, et artikli 58 kohaselt on tootmiskvootide siduva süsteemi kehtestamise eeltingimuseks järeldus, et artiklis 57 ette nähtud meetmed ei ole kriisilukorra lahendamiseks piisavad. Nendeks kaudseteks meetmeteks on muu hulgas hinnakujundusse sekkumine asutamislepingu sätete kohaselt ja seega miinimumhindade süsteemi kehtestamine artikli 61 punkti b alusel.

63. Vajaduseta tugineda argumendile, et komisjonil on kõnealuses valdkonnas majanduslike valikute osas laialdane kaalutusõigus, mida võib vaidlustada vaid juhul, kui komisjon on kuritarvitanud oma võimu või ilmselgelt rikkunud asutamislepingu sätteid, on nimetatud väite alusetuks tunnistamiseks seega piisav osutada, et komisjonil võis olla tootmiskvootide kehtestamise süsteemi kohustus ainult siis, kui oleks tuvastatud, et kriisilukorda ei ole võimalik lahendada muu hulgas hinnakujundusse sekkumise teel.

64. Seega, kui võrrelda miinimumhindade süsteemi miinuseid erinevate artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete hädavajalikkusega, tuleb tõdeda, et komisjon ei ületanud oma kaalutusõigust valitud süsteemi kasuks otsustamisel.

3. punkt: hindade tase asutamislepingu artikli 61 lõpuosa sätetele vastavuse kontekstis

65. Miinimumhindasid käsitleva otsuse õigusparasuse viimane eeltingimus on seotud hindade taseme kehtestamisega.

66. Artikli 61 eelviimane lõik sätestab: “Hindade kehtestamisel võtab Ülemamet (komisjon) arvesse vajadust tagada söe- ja terasetööstuse ning nende tööstusharude tooteid tarvitavate majandussektorite konkurentsivõime säilimine kooskõlas artikli 3 punktis c sätestatud põhimõtetega.” Selle artikli kohaselt tuleb tagada madalaimate hindade kehtestamine, võimaldades samas vajalikku mahakandmist ja investeeritud kapitali normaalset tootlust.

67. Kriisiolukorras oleva tööstussektori ettevõtete majandusliku olukorra parandamiseks ja artiklis 61 viidatud eesmärkide saavutamiseks pidas komisjon vajalikuks

a) kehtestada miinimumhinnad turuhindadest kõrgemal tasemel, vältides samas konkurentsi moonutamist raua- ja terasetööstuse kasuks ja teiste majandussektorite kahjuks, võtmaks arvesse majanduspoliitika üldisi eesmärke ning iseäranis terasetooteid tarvitavate ettevõtete huve ja konkurentsiolukorda ning vältimaks ekspordi- ja impordihäireid;

b) arvestada tootmiskulusid, mis on erinevaid tootmistehnoloogiaid kasutavate ettevõtete lõikes väga erinevad; pooled neist ettevõtetest kasutavad rauamaaki, mille hind aastatel 1975–1977 tõusis erinevates liikmesriikides 8–35% võrra, samas kui ülejäänud ettevõtted kasutavad vanarauda, mille hind erinevates liikmesriikides langes 37–47% võrra.

68. Pidades silmas taotletavaid eesmärke ja arvestades peamist faktilist elementi ehk hindu kui praktikas ainukest valdkonda, mida konkurents võib mõjutada, kusjuures kvaliteedierinevused on betoonisarruste sektoris peaaegu olematud, pidas komisjon mõistlikuks, et kehtestavad hinnad oleksid madalaimast olemasolevast hinnatasemest ehk 165–180 Euroopa arvestusühikut (Brescia ettevõtted) kõrgemad, ent kõrgeimast hinnatasemest ehk 253 Euroopa arvestusühikut (Taani ettevõtted) madalamad.

69. Täpsuse huvides arvutas komisjon 25. aprillil 1977 välja baashinnad tonni kohta ja otsustas kehtestada tavaliste betoonisarruste kohustuslikeks miinimumhindadeks 198 Euroopa arvestusühikule vastavad hinnad riiklikes vääringutes ja vastupidavamate betoonisarruste kohustuslikeks miinimumhindadeks 205 Euroopa arvestusühikule vastavad hinnad riiklikes vääringutes.

70. Hagejad on kritiseerinud miinimumhindade kehtestamiseks kasutatud aritmeetilise keskmise leidmise meetodit. Hagejate arvates oleks asutamislepingu artikli 3 punkti c sätetele vastavuse tagamiseks tulnud miinimumhinnad kehtestada madalaima ühenduse ettevõtetele kasuliku hinna alusel, st sellise hinna alusel, mille puhul pakkumine on nõudlusega tasakaalus ning mis vastab ka artiklis 3 sätestatud mahakandmist ja kapitali tootlust puudutavatele kriteeriumitele. Hagejad väidavad, et kehtestatud miinimumhindadega soositakse “väiksema konkurentsivõimega või mittekasumlikke ettevõtteid ja tuuakse süsteemi reguleeritud proteksionismi vorm, mida ei saa

aktsepterida”, samas kui miinimumhindade tegelik ülesanne peaks seisnema “naeruväärselt odavate hindadega müügi välistamises ja dumpinguga tegeleda võivate spekulantide ohtlike müügitehingute riski piiramises”.

71. Nende kriitiliste märkuste osas tuleb juhtida tähelepanu asjaolule, et hinnataseme kehtestamiseks kasutatava meetodi valimine on kaalutlemist nõudev tehniline küsimus, mille puhul lähtutakse solidaarsuse põhimõttest, artikli 61 eelviimases lõigus sätestatud kriteeriumitest ning menetlusnõuetest, mis seisnevad nõuandekomitee ja nõukogu konsulteerimises.

72. Ainult juhul, kui majanduslik hindamine viitab mõne õigusnormi ilmsele rikkumisele, võib Euroopa Kohus komisjoni poolt tehtud valikuid artikli 36 viimase lõigu alusel hinnata ja käesoleval juhul uurida, kas kehtestatud hinnatase takistas artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamist.

73. Kuna tootmiskulude tase oli ühenduse erinevate liikmesriikide lõikes väga erinev, ei saanud hindade kehtestamisel lähtuda suurima tootlikkusega ettevõtete kuludest, sest selline lähenemine oleks muutnud miinimumhindade kasutamise mõttetuks, arvestades asutamislepingus ja otsuses 962/77/ESTÜ miinimumhindadele kehtestatud eesmärke.

74. Terasetootjate konkurentsivõime tagamise vajaduse osas võib märkida, et miinimumhindadest madalamad hinnakirjajärgsed hinnad olid ainult Brescia ettevõtetal, samas kui nende konkurentide hinnakirjajärgsed hinnad olid kehtestatud miinimumhindadest kõrgemad. Oma tooteid täpselt miinimumhindadega müües oli Brescia ettevõtetal endiselt võimalik müüa hindadega, mis olid samas kriisiolukorras olevate konkurentide hindadest madalamad või nende hindadega vähemalt võrdsed. Lisaks tuleb osutada, et kõnesolevate toodetega kauplemise kogumahtu arvestades ei tekitanud miinimumhindade süsteem märkimisväärseid moonutusi traditsioonilistes kauplemismudelites.

75. Kõnealuseid tooteid tarbivate majandussektorite osas, mille tootlikkus tuli samuti säilitada, tuleb märkida, et need majandussektorid andsid nõuandekomiteele oma nõusoleku uue süsteemi kehtestamiseks ning et kuna miinimumhinnad on Jaapani ja Ameerika hindadest madalamad, siis ei kahjustatud selle süsteemiga nende sektorite huve.

76. Lõpuks tuleb hageja AFIM (kohtuasi 226/78) poolt miinimumhindadele omistatud funktsiooni ehk “naeruväärselt odavate hindadega müügi välistamise” osas märkida, et selline väide kujutaks artiklile 61 sellise eesmärgi andmist, mida seal sätestatud ei ole.

77. Seega, arvestades hinnataseme kehtestamisega seotud majandusprognooside tegemise keerukust, ilmneb, et komisjoni hinnangus võeti arvesse asutamislepingu artikli 3 punktis c sätestatud põhimõtteid.

78. Seega võib otsuse 962/77/ESTÜ vastuvõtmise aluseks olnud majanduslike tingimuste ja asjaolude hindamise üldisele uurimisele tuginedes teha järelduse, et selles üldkohaldatavas otsuses ei ilmne ühtki ESTÜ asutamislepingu artikli 61 sätete rikkumist.

2. peatükk: vastavus asutamislepingu teistele sätetele ja üldistele põhimõtetele, millele hagejad tuginevad

1. osa: vastavus asutamislepingu artiklitele 2, 4 ja 5

79. Hagejad väidavad, et otsuse 962/77/ESTÜ vastuvõtmisega on ilmselgelt rikutud artiklite 2, 4 ja 5 sätteid. Artiklites 2 ja 5 on üldjoontes määratletud ühenduse ülesanne ning artiklis 4 on sätestatud peamised söe ja terase ühisturu loomise ja säilitamisega seonduvad piirangud. Hagejad on seisukohal, et otsuse 962/77/ESTÜ vastuvõtmisega takistati nimetatud artiklites sätestatud eesmärkide saavutamist, ehkki ühenduse kogu tegevusega tuleks pürgida nende eesmärkide saavutamise suunas.

80. Sellise väite esitamisel on hagejad jätnud tähelepanuta asjaolu, et nähes teatud kitsalt piiritletud juhtumite puhuks ette sekkumise sunnimeetmete näol, lahkneb asutamisleping ühisturu toimimise reguleerimise tavapärastest reeglitest, mille aluseks on turumajanduse põhimõte.

81. Lubades miinimumhindade kehtestamisega sarnaste meetmete võtmist, aktsepteeris ühenduse seadusandja ilmselgelt konkurentsimehhanismide suhtes ajutise erandi tegemist tingimusel, et järgitakse artikli 3 punktis c sätestatud eesmäärke.

82. Seega on ilmne, et artikli 61 kohaldamise eeltingimused on täidetud juba siis, kui üldkohaldatavas otsuses järgitakse artiklis 3 sätestatud omavahel kooskõlas olevaid eesmäärke. Ehkki on õige, et lisaks artiklile 3 on ühenduse peamised eesmärgid sätestatud ka artiklites 2, 4 ja 5, väärrib märkimist, et kui komisjonil on õigus võtta erakorralisi meetmeid, mis lahknevad turu tavapärasest toimimisest, on taoliste meetmete võtmise aluseks olevates asutamislepingu sätetes täpselt ette nähtud need artiklid, mida komisjon on nende meetmete võtmisel kohustatud järgima.

83. Eeltoodu kehtib artikli 53 kohta, mis käsitleb rahastamismehhanisme, mis on lubatud tingimusel, et need on komisjoni arvates vajalikud artiklis 3 sätestatud ülesannete täitmiseks ning kooskõlas asutamislepingu sätetega, eriti artikliga 65. Samuti kehtib eeltoodu artikli 58 kohta, mis käsitleb kvoote, mis võidakse kehtestada artiklites 2, 3 ja 4 sätestatud põhimõtete järgimise tingimusel; artikli 66 kohta, mis käsitleb teatud ettevõtetele antavaid lube, mis antakse artikli 4 punktis b sätestatud põhimõtte järgimise tingimusel; artikli 74 kohta, mille kohaselt on komisjonil dumpingu korral õigus võtta ükskõik milliseid meetmeid, mis on kooskõlas asutamislepingu sätetega, eriti artikliga 3; ja artikli 95 kohta, mis käsitleb juhtumeid, mil osutub vajalikus teha otsus või soovitus, mida ei ole asutamislepingus ette nähtud ning mille puhul tuleb järgida artiklites 2, 3, 4 ja 5 sätestatud põhimõtteid. Samuti ilmneb eeltoodud loetelust, et need asutamislepingu sätetes sisalduvad nõuded, mis on seotud põhimõtete ja eesmärkidega, mida tuleb erandliku meetme õiguspärasuse tagamiseks järgida, on kooskõlas nende erandlike meetmete olulisusega, mille rakendamisel satutakse vastuollu turu tavapärasest toimimisest reguleerivate eeskirjade või ettevõtjate iseseisvuse põhimõttega.

84. Eeltoodu põhjal tuleb tõdeda, et juba nende asutamislepingus ette nähtud erandlike meetmete olemusest, mis ühel või teisel moel lahknevad turu tavapärasest toimimisest ja mõjutavad turgu väiksemal või suuremal määral, tuleneb see, et need meetmed on

allutatud kohustuslikele vormi- ja sisunõuetele, mida otsuse õiguspärasuse tagamiseks tuleb väga rangelt täita ning mis hõlmavad ammendavat loetelu põhimõtetest ja eesmärkidest, mida tuleb erandlikuks meetmeks oleva otsuse tegemisel järgida, samas kui muid asutamislepingus sätestatud põhimõtteid ja eesmarke võib tõlgendada selliselt, et need jäävad erandliku otsuse kehtivuse piiratud ajavahemikul ajutiselt tagaplaanile.

85. Artikli 61 sätteid, mis viitavad ainult asutamislepingu artiklile 3, tuleb tõlgendada selliselt, et vastavus selles artiklis sätestatud eesmärkidele ja põhimõtetele on iseenesest piisav miinimumhindade kehtestamist käsitleva otsuse õiguspärasuse kindlustamiseks.

86. Seetõttu ei ole vaja üksikasjalikult käsitleda hagejate väiteid, mis puudutavad artikleid 2, 4 ja 5, kuna vastavus neis artiklites sätestatud põhimõtetele ei ole vältimatult vajalik eeltingimus otsuse 962/77/ESTÜ õiguspärasuse tuvastamiseks.

2. osa: otsuse 962/77/ESTÜ õiguspärasus üldiste õiguspõhimõtete kontekstis

87. Kõigepealt tuleb juhtida tähelepanu sellele, et artikli 61 eesmärk on võimaldada ühendusel saada majanduskriisidest üle solidaarsuse põhimõtte kohaldamise abil.

1. punkt: omandiõiguse tunnustamine

88. Mõnede hagejate väitel oleks miinimumhindade süsteem, kui seda oleks kohaldatud, tekitanud sellised tingimused, et ettevõtjad kaotaks neile kuuluvad ettevõtted, mis on vastuolus inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni esimeses protokollis sätestatud omandiõiguse garantiiga.

89. Nagu Euroopa Kohus rõhutas juba oma 14. mai 1974. aasta otsuses (kohtuasi 4/73: Nold v komisjon, EKL 1974, lk 491), ei saa omandiõiguse garantiid laiendada ärihuvide kaitsele, sest igasugune majandustegevus on juba olemuslikult ebakindel. Lisaks tuleb märkida, et ei ole teada, et mõni ettevõtte oleks olnud sunnitud otsuse 962/77/ESTÜ kohaldamise tõttu oma tegevuse lõpetama.

90. Seega tuleb see väide tagasi lükata.

2. punkt: vastavus proportsionaalsuse põhimõttele

91. Hagejad väidavad, et otsuse 962/77/ESTÜ kohaldamisega tekitati ebaõiglaselt suur koormus kõige tootlikumatele ettevõtjatele ja et ohvrid, mida need ettevõtjad seetõttu tooma pidid, olid otsuse ebapiisavuse ja ebatäielikkuse tõttu ebaproportsionaalsed:

- otsus olevat ebapiisav selles mõttes, et liikmesriigid rakendasid samaaegselt oma riiklike raua- ja terasetööstuste subsideerimise poliitikat, kui komisjon otsustas suunata Itaalias betoonisarruste kaubanduse Ufficio Coordinamento e Ripartizione Ordini (UCRO) kaudu, olles samas selle meetme kohaldamise kontrolli- ja järelevalvesüsteemi loomisel liiga aeglane, ning et just selle meetme rikkumiste tõttu võeti kasutusele miinimumhindadest madalamad hinnad;

- otsus olevat ebatäielik selles mõttes, et miinimumhindade süsteemi ei kaasatud edasimüüjaid ega importi.

92. Eeltoodud väiteid tuleb uurida eraldi, et teha kindlaks, kas tegemist on tõesti süüdistusega, et üldkohaldatav otsus on ebapiisav või ebatäielik. Ainult siis, kui sellele eelküsimusele saab anda jaatava vastuse, peab Euroopa Kohus uurima, kas selliselt tuvastatud ebapiisavus või ebatäielikkus on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega.

a) Erinevate väidete uurimine

1) Meetme kooskõla riikliku abiga

93. Hagejate arvates tõestab asjaolu, et vaatamata otsusele 962/77/ESTÜ võtsid teatud liikmesriigid oma raua- ja terasetööstusi toetavaid meetmeid, seda, et kõnealune otsus oli ebapiisav.

94. Komisjon vastab sellele väitele nii, et otsus 962/77/ESTÜ oli tõesti vajalik, ent kogu ühenduse raua- ja terasetööstuse ümberkorraldamiseks ebapiisav. Seega ei takista see otsus, mis moodustab vaid ühe osa laiemast kriisivastasest plaanist, liikmesriike mingil moel võtmast meetmeid oma raua- ja terasetööstuste toetamiseks nende ümberkorraldamise eesmärgil.

95. Järelikult ei tõesta siseriiklike eraldiseisvate poliitikate olemasolu seda, et otsuse 962/77/ESTÜ alusel võetud meetmed olid otsuses sätestatud eesmärkidega võrreldes ebapiisavad ja ebakohased. Hagejate selline väide on seega alusetu.

2) Meetme kooskõla kauplemise suunamisega UCRO kaudu

96. Hagejad järelavad UCRO loomisest seda, et komisjon möönis otsuse 962/77/ESTÜ ebapiisavust, aga ka seda, et selle organisatsiooni loomine tõi enesega kaasa otsuse 962/77/ESTÜ faktilise tühistamise sellesse organisatsiooni kuuluvate ettevõtete osas.

97. On õige, et komisjon on oma 28. juuli 1978. aasta otsusega 78/711/ESTÜ (EÜT L 238, lk 28) andnud loa lepingu sõlmimiseks, mille eesmärk oli Itaalia terasetootjate betoonisarruste müügi kooskõlastamine, ent UCRO loomine ei saanud mingil moel tühistada üldkohaldatavat otsust, mis selle organisatsiooni loomise ajaks oli jõustunud.

98. Seega on hagejate tuginemine taolisele väitele alusetu.

3) Kontrolli puudumine

99. Saksamaa ja Prantsusmaa hagejad väidavad, et komisjon oli liiga aeglane selle tegevuse kontrollimisel, mille eest nende hagejate väitel vastutasid eelkõige Brescia ettevõtted, ning seetõttu ei takistanud Brescia ettevõtteid otsuse 962/77/ESTÜ jõustumisele järgnenud esimeste kuude jooksul müümast oma tooteid miinimumhindadest madalamate hindadega. Tulemuseks oli see, et taoline kontrollimata tegevus põhjustas segadust turuhindades, mis sundis ka teisi ettevõtteid otsust 962/77/ESTÜ rikkuma.

100. Komisjon märgib aga õigustatult, et esiteks viidi esimesed kontrollimised läbi juba 1977. aasta juunis ja et varasem kontrollimine ei oleks andnud tulemusi, kuna raua- ja terasetööstuses on tavaks väljastada müügiarved alles kaks kuud pärast müügilepingute sõlmimist, ning teiseks, et komisjoni pädevus ja tema käsutuses olnud vahendid ei võimaldanud tal rohkem kontrollimisi läbi viia.

101. Tegelikult viis komisjon 1977. aasta juuni ja 1979. aasta septembri vahelisel ajavahemikul läbi 181 kontrollimist (sealhulgas 19 kontrollimist 1977. aasta juunis ja juulis). Lisaks kontrollis komisjon samal perioodil 122 797 vastavustõendit, mille tulemusena ta ka rikkumistest teada sai.

102. Seega tuleb nimetatud väide miinimumhindade süsteemi võimalike puuduste otsimise kontekstis tagasi lükata. Parimal juhul võib seda väidet uuesti uurida nende asjaolude kontekstis, mis hagejate väitel nende käitumist õigustasid.

4) Edasimüüjate suhtes meetme kohaldamata jätmine

103. Hagejad väidavad, et kuna komisjon ei laiendanud oma otsust 962/77/ESTÜ iseseisvatele edasimüüjatele, lubas ta neil edasimüüjatel müüa kõnesolevaid tooteid täiesti õiguspäraselt miinimumhindadest madalamate hindadega, seda enam, et edasimüüjate käsutuses olid kahe kuu käibele vastavad tootevarud ja neil oli endiselt võimalik hankida tooteid välisturult, kuna miinimumhindu käsitlevad õigusaktid ei olnud kohaldatavad impordi suhtes. Hagejate väitel soodustati taolist tegevust ka suurte vertikaalselt integreeritud kontsernide puhul, milles emaettevõtteks olev tootja müüb oma toodangut oma tütarettevõtteks olevale edasimüüjale miinimumhindadega ja viimane müüb tooteid edasi miinimumhindadest madalamate hindadega, kandes seeläbi kahju; selline ebamajanduslik tegevus sai võimalikuks seetõttu, et emaettevõtte kannab oma tütarettevõtte kahjumid ja korvab need oma kasumlike müügitehingute abil.

104. Oma vastuses sellele väitele märgib komisjon, et artikkel 61 on kohaldatav ainult ESTÜ asutamislepingu artiklis 80 määratletud ettevõtete suhtes ning puudutab seetõttu ainult tootjaid ja nende müügiorganisatsioone. Seega selleks, et muuta miinimumhinnad kohustuslikuks ka iseseisvatele edasimüüjatele, oleks tulnud lähtuda asutamislepingu artiklist 95, ent sellist meedet saab kaaluda alles teises etapis.

105. On ilmne, et komisjon ei ole kunagi vaidlustanud seda, et edasimüüjate käsutuses olid kahe kuu tootevarud, mis võimaldas neil tooteid müüa miinimumhindadest madalamate hindadega, ja et ühenduses sõlmitakse 85% müügitehingutest edasimüüjate kaudu, ent komisjon ei ole piisaval määral arvestanud asjaolu, et need edasimüüjad võiksid osa tootevarudest müüa miinimumhindadest madalamate hindadega.

106. Teisalt tuleb märkida, et hageja Maximilanshütte (kohtuasi 83/79) väide, mis puudutab tootjate tütarettevõtetele olevate edasimüüjate võimalust müüa kõnealuseid tooteid miinimumhindadest madalamate hindadega, on esitatud täiesti hüpoteetiliselt ja ilma igasuguste tõenditeta selle kohta, et mõni edasimüüja oleks sellisel viisil toiminud. Hageja on seisukohal, et juba sellise võimaluse olemasolu on piisav tõend vaidlusaluse otsuse ebapiisavuse kohta. Tõendite puudumise tõttu tuleb see väide tootjate tütarettevõtetele olevate edasimüüjate osas tagasi lükata.

107. Vaidlust ei ole ka selles, et pakkumise ja nõudluse vastastikusest mõjust tuleneval hindade kujunemisel kujutab ka kaduvväike pakkumise nihutamine endast märkimisväärset destabiliseerivat tegurit. Järelikult oli edasimüüjate kõrvalejätmine miinimumhindade süsteemist survevahendiks, mis võimaldas klientidel mõjutada hinnataset ja ajendada tootjaid pakkuma oma tooteid miinimumhindadest madalamate hindadega. Need asjaolud sundisid komisjoni oma 28. detsembri 1977. aasta otsusega 3002/77/ESTÜ (EÜT L 352, lk 8) laiendama miinimumhindade süsteemi ka edasimüüjatele. Seega tuleb õigeks lugeda hagejate väide, et otsusega 962/77/ESTÜ loodud süsteem oli puudulik, kuna ei kohustanud iseseisvaid edasimüüjaid viivitamatult järgima miinimumhindu.

5) Kolmandatest riikidest imporditud toodete suhtes meetme kohaldamata jätmine, mis tõi enesega kaasa hindade ühtlustamise võimaluse

108. Hagejad väidavad, et ühenduse ostjatel oli võimalik täiesti õiguspäraselt hankida kõnesolevaid tooteid miinimumhindadest madalamate hindadega, ostes kolmandatest riikidest imporditud tooteid. Saksa hagejate väitel kasutasid Itaalia tootjad selliselt impordi osas tekkinud võimalust oma betoonisarruste müümiseks Baierimaal miinimumhindadest madalamate hindadega, suunates need sinna Šveitsi kaudu. Hagejate sõnul mõjutas selline tegevus märkimisväärselt kõnealuste toodete hindu Baierimaal, kus neid tooteid ei olnud võimalik enam miinimumhindadega müüa. Samuti olevat selline ühenduse ettevõtjatel tekkinud võimalus võtta oma hindade aluseks kolmandate riikide ettevõtete pakutud hinnad, mis olid miinimumhindadest madalamad, eksisteerinud kuni 14. märtsini 1978, mil võeti vastu otsus 527/78/ESTÜ (EÜT L 73, lk 16), millega keelati teatud kolmandates riikides asuvate ettevõtete hinnapakumistele tuginemine.

109. Vastuseks neile väidetele märgib komisjon kõigepealt, et selles valdkonnas ei anna asutamislepingu artiklid 74 ja 86 komisjonile õigust võtta meetmeid, mis otseselt keelavad impordi kolmandatest riikidest, ning et komisjon andis oma pädevuse piires 15. aprillil 1977 (st kaks nädalat enne otsuse 962/77/ESTÜ vastuvõtmist) kolm soovitus, mille eesmärk oli tõkestada impordi kolmandatest riikidest (soovitused 77/382/ESTÜ, 77/329/ESTÜ ja 77/330/ESTÜ, EÜT L 114, 5.5.1977, lk 4, 6 ja 15).

110. Seega ei saa komisjoni süüdistada selles, et ta ei üritanud tõkestada impordi kolmandatest riikidest. Samuti on oluline juhtida tähelepanu asjaolule, et kuna ESTÜ on terase netoeksportija, on komisjon oma läbirääkimistes kolmandate riikidega üsna keerulises olukorras, mida ei saa tähelepanuta jätta; sellises olukorras peab komisjon tagama toodete eksportimise ühendusest ja samas üritama piirata importimist ühendusse. Komisjonil oli põhjust karta, et kolmandate riikide suhtes piiravate otsuste tegemisel, mille osas nende riikidega ei ole läbi räägitud, kutsub ta esile nende riikide vastumeetmed, mis kahjustavad ühenduse üldisi huve.

111. Itaalia ettevõtete poolt betoonisarruste Šveitsi kaudu importimise erijuhtumi osas kinnitab komisjon, et taoliselt imporditud toodangu maht oli erakordselt suur ainult 1977. aasta oktoobris ja detsembris, mitte aga 1977. aasta juuni ja septembri vahelisel ajavahemikul, ning et impordi tõkestamiseks võetud meetmete raames sõlmis komisjon

1978. aasta algul Šveitsiga lepingu, millega see riik kohustus järgima miinimumhindu betoonisarruste eksportimisel ühisturule.

112. Seega ilmneb, et sellel konkreetsel juhtumil ja sel ajal valitsenud tingimustes kasutas komisjon tema käsutuses olnud vahendeid ning et komisjoni ei saa süüdistada selles, et ta ei astunud samme taolise importimise keelamiseks alates 1977. aasta maist, arvestades eriti asjaolu, et sellise keelu oleks saanud kehtestada ainult kokkulepitud süsteemi raames.

113. Sellegipoolest on tõsi, et import kolmandatest riikidest põhjustas ajutiselt turuhäireid ja mõjutas hindu, seda enam, et ühenduse teatud ettevõtted olevat ühtlustanud oma hinnad kolmandates riikides asuvate ettevõtete poolt pakutud hindadega, mis olid miinimumhindadest madalamad, kusjuures selliste pakkumiste tegemine oli ka õiguspärane.

114. Tuleb tähele panna, et otsuse 962/77/ESTÜ artikli 6 lõike 2 eesmärk on tõkestada hindade ühtlustamist betoonisarruste hinnapakumistega, mis on pärit ükskõik millistest riikidest, mis ei ole ühenduse liikmesriigid, kusjuures selline ühtlustamine on lubatud ainult siis, kui tarnehinnad ei ole madalamad kui “mõnest ühenduse soodsamast hinnakirjast” tulenevad tarnehinnad. Seega keelas see säte tegelikult betoonisarruste müügi miinimumhindadest madalamate hindadega, kuna kõik ühenduse hinnakirjad pidid sisaldama otsusele 962/77/ESTÜ vastavaid hindu.

115. Vaatamata sellele artiklile tundub, et hindu on ühtlustatud miinimumhindadest madalamal tasemel, kuna otsuse 527/78/ESTÜ preambuli teises põhjenduses tõdeb komisjon, et kogemused on näidanud, et kõnealuste miinimumhindade järgmist ei ole võimalik tagada, kui väikeste koguste suhtes tehtavaid madalamaid hinnapakumisi on võimalik kasutada hindade ühtlustamiseks, ning et selliste kogemuste tõttu on osutunud vajalikuks kaotada teatud kolmandatest riikidest pärinevate hinnapakumiste alusel hindade ühtlustamise võimalus.

116. Seega võib nõustuda, et lisaks importi puudutavate piirangute puudumisele tuleb miinimumhindade süsteemi veel üheks puuduseks pidada asjaolu, et faktiliselt lubati hindade ühtlustamist kolmandatest riikidest pärinevate väikeste koguste osas tehtud hinnapakumistega.

b) Ettevõtetelt nõutud loobumiste ebaproportsionaalsus eespool tuvastatud puuduste kontekstis

117. Nüüd tuleb uurida, kas tuvastatud puudusi arvestades tekitati ettevõtetele kehtestatud kohustustega hagejatele ebaproportsionaalselt suur koormus, mis kujutaks endast proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist. Vastuseks hagejate väidetele selles küsimuses märgib komisjon, et üldkohaldatava otsuse õiguspärasust ei saa seada sõltuvusse teiste, formaalselt iseseisvate otsuste olemasolust või nende puudumisest.

118. See argument ei ole käesoleval juhul asjakohane ja Euroopa Kohus peab uurima, kas tuvastatud puudustest tulenesid hagejatele ebaproportsionaalselt suured kohustused, arvestades otsuses 962/77/ESTÜ sätestatud eesmärke. Samas on Euroopa Kohus juba oma 24. oktoobri 1973. aasta otsuses (kohtuasi 5/73: Balkan-Import-Export v Hauptzollamt

Berlin-Packhof, EKL 1973, lk 1091) osutanud, et “oma pädevuse teostamisel peavad ühenduse institutsioonid tagama, et ettevõtjatele kohustuslikud maksud ei oleks suuremad summadest, mis on vajalikud ametiasutustele seatud eesmärkide saavutamiseks; samas ei tulene eeltoodust vältimatult, et seda kohustust tuleks hinnata mis tahes ettevõtjate rühma spetsiifilisest situatsioonist lähtuvalt”.

119. Ilmneb, et otsusega 962/77/ESTÜ loodud süsteem oli tuvastatud puudustest hoolimata üldiselt võttes toimiv ja et selle süsteemiga saavutati nimetatud otsuses sätestatud eesmärgid. Ehkki on õige, et süsteemi puudused võisid tekitada hagejatele lisakoormust, ei muuda see tõdemus asjaolu, et vaidlusalune otsus ei kujutanud endast otsuses sätestatud eesmärgiga võrreldes ebaproportsionaalset ja talumatut meetet.

120. Arvestades neid asjaolusid ja fakti, et otsuses 962/77/ESTÜ sätestatud eesmärk oli kooskõlas komisjoni kohustusega tegutseda ühistes huvides ning et juba ESTÜ asutamislepingu artikli 61 olemusest tuleneb teatud ettevõtete kohustus tuua Euroopa solidaarsuse põhimõttest lähtuvalt teiste ettevõtetega võrreldes suuremaid ohvreid, ei saa komisjoni süüdistada hagejatele ebaproportsionaalselt suure koormuse tekitamises.

3. peatükk: võimu kuritarvitamist puudutav väide

121. Hagejate väitel tuleks otsus 962/77/ESTÜ kehtetuks tunnistada võimu kuritarvitamise tõttu, kuna komisjon taotles eesmärki, mis erines sellest eesmärgist, mille saavutamiseks artiklis 61 anti komisjonile õigus kehtestada ühisturul miinimumhindad.

122. Hagejad väidavad, et vaidlusaluse otsuse tegelik eesmärk oli kaitsta neid suuri raua- ja terasekontserne, mis betoonisarruste turul kasumlikud ei olnud, aidates neil miinimumhindade abil säilitada oma turuosa.

123. Hagejad väidavad ka, et kõnealuse sektori ümberkorraldamine – komisjoni poolt otsuses 962/77/ESTÜ väljendatud eesmärk – oleks pidanud toimuma turureeglite kaudu, mis oleks sundinud kahjumit kandvaid ettevõtteid lõpetama betoonisarruste tootmise.

124. Selle vaidlusaluse otsusega, mis on kohaldatav kõikide ettevõtete suhtes, mille olukorraga komisjon on hästi kursis, soosib komisjon seega tarbijate ja tõhusate ettevõtete arvel ebaproduktiivseid ettevõtteid. Seeläbi on komisjon piiranud tõhusate ettevõtete laienemist, et “teha lõpp” nende “suurepärasele konkureerimisele”, koormates neid teistele ettevõtetele osaks saanud kriisi tagajärgedega “mingi ebamäärase ühenduse solidaarsuse nimel”.

125. Kokkuvõttes näevad hagejad vaidlusaluses otsuses kavatsust kohaldada repressiivmeetmeid tõhusate ettevõtete suhtes, eriti nende Brescia piirkonna ettevõtete suhtes, mis ei nõustunud komisjoni palvega kehtestada tootmiskvoodid.

126. Komisjon märgib, et hagejad hindavad miinimumhindu käsitlevat otsust ainult oma isiklikust olukorrast lähtuvalt, unustades, et ühenduse institutsioonide ülesanne on arvestada ühenduse raua- ja terasetööstuse olukorda tervikuna ja võtta kooskõlas asutamislepingus sätestatud prioriteetidega üldkohaldatavaid meetmeid, mille eesmärk on lahendada kogu asjaomase tegevusvaldkonna probleemid.

127. Komisjon juhib tähelepanu sellele, et tema eesmärgid olid selgelt välja toodud, ega nõustu Brescia ettevõtete väidetega.

128. Otsuse 962/77/ESTÜ preambulist, komisjoni poolt esitatud väidetest ja suulistest aruteludest ilmneb, et vaidlusaluse meetmega soovis komisjon parandada olukorda betoonisarruste turul, üritades eelkõige tagada parema tasakaalu nõudluse ja ülemäärase pakkumise vahel, aga ka hindade vahel, et suurendada sektori kõikide ettevõtete tootmisvõimsuse ekspluateerimise keskmist määra.

129. Miinimumhindasid käsitleva otsuse mõju väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ning selle tagajärjed suurtele raua- ja terasekontsernidele oli kõnealuse meetme, mida ilmse kriisina käsitletavas olukorras rakendati õiguspäraselt ja mis – nagu osutati eespool – oli kooskõlas asutamislepingu artiklis 3 sätestatud eesmärkidega, vältimatu tulemus. Tegemist on õigusaktidega kooskõlas oleva meetme vältimatu tulemiga, mitte aga teatud ettevõtete kahjustamise kavatsuse tagajärgedega. Lisaks ei ole hagejad esitanud omavahel kooskõlas olevate tõendite kogumit, mille alusel oleks võimalik osutada võimu kuritarvitamisele.

130. Seega ei ole hagejad tõendanud, et komisjon kasutas oma volitusi eesmärgil, milleks ei ole artiklis 61 kavandatud eesmärgid.

Teine osa: individuaalsete rahatrahvi määramise otsuste õiguspärasus

131. Komisjoni poolt asutamislepingu artikli 64 alusel vastu võetud individuaalsed rahatrahvi määramise otsused peavad olema kooskõlas asutamislepingus sätestatud põhjendamisinõuetega. Lisaks sellele peab Euroopa Kohus hindama hagejate olukorda, arvestades võimalike süüd leevendavate tegurite olemasolu ja hagejate poolt viidatud hindade ühtlustamise võimalusi.

1. peatükk: piisavate põhjenduste esitamata jätmine

132. Hagejad väidavad, et individuaalselt kohaldatavad otsused ei ole piisavalt põhjendatud, kuna komisjon on neis otsustes trahvi määramisel piirdunud pelga otsusele 962/77/ESTÜ viitamisega. Seega, tuginedes tõele mittevastavatele põhjendustele nagu “arvestades rikkumiste olemust, miinimumhindadest madalamate hindadega toimunud müügi mahtu ja ettevõtja tegelikku maksujõudu...”, oli komisjonil võimalik kehtestada trahv mis tahes summas. Samuti süüdistavad hagejad komisjoni selles, et viimane ei ole vastanud nende poolt haldusmenetluse käigus esitatud märkustele, mis on hagejate sõnul seda taunitavam, et põhjendamise kohustus on ainuke tõhus vahend üksikisikute õiguste kaitsmiseks.

133. Komisjon vaidleb sellele seisukohale vastu, väites, et kui individuaalselt kohaldatava otsuse aluseks olevates põhjendustes viidatakse kohaldamisele kuuluvatele asutamislepingu artiklitele ja üldkohaldatavatele otsustele, kui otsuse preambulis osutatakse faktidele ning kui otsuse resolutiivosa ja sellele eelnevad osad on omavahel loogiliselt seotud, on otsus nõuetekohaselt põhjendatud.

134. Individuaalselt kohaldatavate otsuste sisust ilmneb, et komisjon on kasutanud kõikide ettevõtjate puhul sama valemit: olles viidanud kohaldatavatele asutamislepingu ja otsuste sätetele, kirjeldab komisjon olukorda, milles nende sätete rikkumine tuvastati, ning osutab rikkumistest ettevõtjatele teatamise viisile ja viimaste poolt omapoolsete märkuste esitamise viisile. Seejärel tuuakse välja rikkumise aluseks olevad asjaolud ja tehakse teatavaks rikkumise eest määratud trahv.

135. Seda valemit arvestades võib teha järelduse, et kui hagejad võrdlesid individuaalseid rahatrahvi määramise otsuseid üldkohaldatava otsusega 962/77/ESTÜ, pidid nad olema teadlikud neist konkreetsetest rikkumistest, milles neid süüdistati. Seega ei saa komisjoni süüdistada selles, et ta ei täiendanud neid individuaalselt kohaldatavaid otsuseid üldkohaldatava otsuse, mille rakendamiseks individuaalsed otsused tehti ja millest asjaomased isikud pidid teadlikud olema, spetsiifiliste põhjendustega. Lisaks ilmneb hagejate poolt kirjaliku ja suulise menetluse käigus esitatud väidete ulatusest, et olemasolevad põhjendused ei takistanud neid mingil moel end kaitsmast.

136. Seega on kõnealune väide alusetu.

2. peatiikk: Süüid leevendavad tegurid, millele hagejad tuginevad

137. Hagejad on viidanud mitmetele süüid leevendavatele teguritele, kasutades mitmesuguseid mõisteid, kirjeldamaks oma ettevõtete eksistentsi või vähemalt nende tegevuse jätkumist ohustavaid takistusi ning väites, et need takistused tekkisid otsuse 962/77/ESTÜ kohaldamise tagajärjel. Hagejad on jaganud sellised süüid leevendavad tegurid kolme rühma, milleks on hädakaitse, vääramatute jõud ja hädaseisund. Neid tegureid tuleb eraldi uurida.

Hädakaitse

138. Hädakaitse, mis tähendab õigusvastase ründe vastu suunatud tegu, ei saa vabastada vastutusest ettevõtjaid, kes teadlikult rikuvad üldkohaldatavat otsust, mille õiguspärasuses ei ole põhjust kahelda, arvestades nii seda otsust ennast kui selle vastuvõtmise põhjuseks olnud majanduslikke tingimusi ja asjaolusid. Kuna käesoleval juhul on kindlaks tehtud, et otsus 962/77/ESTÜ on ESTÜ asutamislepingus sätestatud vormi- ja sisunõudeid arvestades seaduslik, puudub hagejatel alus viidata hädakaitsele, kuna sellele süüid leevendavale tegurile ei saa tugineda avaliku võimu kandja vastu, kes tegutseb seaduslikult ja oma volituste õigusliku raamistiku piires.

Vääramatute jõud

139. Hagejad väidavad, et “teiste tootjate” tegevuse tõttu, kes ei täitnud miinimumhindu käsitlevat otsust, sattusid hagejad vääramatute jõu olukorda, mille tõttu nad olid sunnitud otsust 962/77/ESTÜ rikkuma, et vältida betoonisarruste turult väljatõrjumist.

140. Tuleb aga märkida, et vääramatute jõule tuginemise eelduseks on see, et isikute poolt viidataval välisel teguril on niivõrd ületamatud ja vältimatud tagajärjed, et asjaomastel isikutel on objektiivselt võimatu täita oma kohustusi ja – käesoleval juhul – et neil ei jää üle muud, kui rikkuda otsust 962/77/ESTÜ.

141. Tõenditena esitatud dokumentidest ilmneb, et 1977. aasta juuni ja 1979. aasta septembri vahelisel perioodil uuritud 181 ettevõttest rikkusid ainult 29 ettevõtet miinimumhindu käsitlevaid eeskirju. Järelikult kohandus enamik ettevõtteid tõhusalt uuele olukorrale, otsides uusi kliente, valmistades teistsuguseid tooteid või hoides tootmist teatud tasemel, järgides samas miinimumhindu. Seega ei seadnud hagejate viidatud väline põhjus neid väljapääsmatusse olukorda ja vääramatu jõu kontseptsiooni ei saa hagejate kasuks kohaldada.

Hädaseisund

142. Hagejad tuginevad hädaseisundile, millesse nad endi väitel olid sattunud ja mille tõttu nad olid sunnitud jätma täitmata üldkohaldatavas otsuses 962/77/ESTÜ sätestatud kohustused. Iseäranis Itaalia hagejad väidavad, et praktikas puudusid neil vahendid oma püsikulude vähendamiseks, arvestades koondamistest tuleneda võivate streikide ja sotsiaalsete segaduste riski, ning et käibe vähenemise tõttu sattus ohtu nende kogu eksistents. Hagejad Montereau ja Korf on seisukohal, et nende käitumist õigustab põhimõte, mille kohaselt “hädaseisundis seadus ei loe”; hageja Maximilianshütte väidab, et tema ettevõtte “ainuke pääsetee” seisnes turuosa taastamises toodete müümisega miinimumhindadest madalamate hindadega ning et hädaseisund, millesse ta oli sattunud, tulenes mitmetest teguritest, sealhulgas kõnealuse süsteemi puudustest ja ebapiisavusest, aga ka asjaolust, et Maximilianshütte järgis miinimumhindu juunis ja juulis, samas kui tema konkurendid seda ei teinud. Seega väidavad hagejad erinevatele argumentidele tuginedes, et nad olid olukorras, mis kujutas endast tõsist ohtu nende ettevõtete eksistentsile.

143. Euroopa Kohtu arvates puudub vajadus uurida, kas hagejate poolt viidatud ohust võis tuleneda hagejate käitumist õigustav hädaseisund, vaid piisab sellest, kui osutada, et ükski üldkohaldatavat otsust 962/77/ESTÜ täitnud ettevõttest ei ole olnud ei pankroti- ega likvideerimisohus ning et ehkki mõnede hagejate müügimaht vähenes, ei olnud nende eksistents reaalses ohus.

144. Eriti raskesse majanduslikku olukorda sattunud ettevõtte Antonio Stefana osas tuleb märkida, et selle olukorra põhjuseks oli ettevõtte struktuurilise ümberkorraldamise ajastamise otsus ja seega kõikidele teadaoleva ebasoodsa majandusliku olukorra ebaõige hindamine. Taoline personaalne käitumisviis ei õigusta hädaseisundile tuginemist.

3. peatükk: Hindade ühtlustamine

145. Hageja Feralpi, keda selles küsimuses toetavad ka teised Itaalia hagejad, väidab, et tema käitumine oli õiguspärane, kuna ta müüs betoonisarruseid nende miinimumhindadega, mis tulenesid ühenduse eeskirjade kohaselt toimunud hindade ühtlustamisest.

146. Sellega seoses väidab Feralpi kõigepealt, tuginedes 2. mai 1953. aasta otsuse 30/53 (EÜT, lk 109) artiklile 6, mida muudeti 22. detsembri 1972. aasta otsuse 72/440/ESTÜ (EÜT L 297, lk 39) artikliga 2, et tal oli õigus ühtlustada oma hinnad ühenduse teiste

ettevõtete poolt tegelikult kohaldatud hindadega, mitte ainult konkurentide hinnakirjajärgsete hindadega.

147. Komisjon märgib aga õigesti, et nimetatud artikli 6 kohaselt on hindade ühtlustamise õigus ette nähtud ainult nende toodete osas, “mille puhul hindade avalikustamise kohustust ei ole kehtestatud või see kohustus on piiratud ulatusega”, seega siis 2. mai 1953. aasta otsuse 31/53 (EÜT, lk 111), mida muudeti 22. detsembri 1972. aasta otsusega 72/441/ESTÜ (EÜT L 297, lk 42), artiklis 8 loetletud toodete osas, mille hulka betoonisarrused ei kuulu.

148. Järelikult võis betoonisarruste puhul ühenduse hindu õiguspäraselt ühtlustada ainult mõne ühendusesisese konkurenti hinnakirjajärgsete hindadega.

149. Feralpi väidab veel, et kuni 15. märtsini 1978, mil jõustus otsus 527/78/ESTÜ, millega keelati hindade ühtlustamine teatud kolmandatest riikidest pärinevate raua- ja terasetoodete hinnapakkumistega, oli tal võimalus oma hindu ühtlustada mitte ainult nende hinnapakkumistega, vaid ka selliste ühendusesiseste hindadega, mis eelnevalt ühtlustati kolmandate riikide ettevõtete hinnapakkumistega.

150. Komisjon vaidleb sellele väitele vastu, märkides, et hindade ühtlustamine kolmandatest riikidest pärinevate hinnapakkumistega on õiguspärane ainult siis, kui ettevõtja teatab taolist hindade ühtlustamist hõlmanud tehingust kolme päeva jooksul pärast tehingu tegemist vastavalt 11. detsembri 1963. aasta otsuse 23/63 (EÜT L 187, lk 2976) artiklile 1.

151. Kui komisjoni väide puudutaks ainult hindade ühtlustamise formaalset õiguspärasust, tuleks see tagasi lükata, kuna teatamatajätmine ei kujuta endast miinimumhindu käsitlevate eeskirjade rikkumist.

152. Samas väidab komisjon õigesti, et hageja oleks pidanud esitama tõendid oma hindade ühtlustamise kohta kolmandatest riikidest pärinevate hinnapakkumistega. Kuna Feralpi ei ole selliseid tõendeid esitanud, pole võimalik teha järeldust, et hindade taoline ühtlustamine ja – seda enam – hindade ühtlustamine ühendusesisese hinnapakkumisega, mis eelnevalt ühtlustati kolmandast riigist pärinenud hinnapakkumisega, oli õiguspärane.

153. Lõpuks väidab Feralpi, et Saksamaa Liitvabariigis müüdüd toodete osas ühtlustas ta oma hinnad Saksamaa ettevõtete poolt avaldatud hinnakirjajärgsete hindadega ja et seega ei rikkunud ta miinimumhindu käsitlevaid eeskirju, võib-olla vaid ESTÜ asutamislepingu artiklit 60, kui selline ühtlustamine oli eeskirjadevastane.

154. Kõigepealt tuleb osutada, et otsuse 962/77/ESTÜ artikli 6 lõige 1 ei keela hindade ühtlustamist “soodsamate tarnehindadega, mis põhinevad ühenduse teiste tootjate hinnakirjadel”. Samas peavad kõik ühenduse ettevõtjate hinnakirjad olema kooskõlas miinimumhindade kehtestamise otsusega ja vaatamata ühendusesisesele hindade ühtlustamisele ei või asjaomaseid tooteid müüa miinimumhindadest madalamate hindadega. Eeltoodust tuleneb, et asjaomaste toodete müük miinimumhindadest madalamate hindadega kujutab endast hindade eeskirjadevastast ühtlustamist

ühendusesiseste hindadega, mis on vastuolus ESTÜ asutamislepingu artikliga 60, ja miinimumhindu käsitlevate eeskirjade rikkumist.

155. Lahutades Saksamaa hinnakirjajärgsetest hindadest, millega Feralpi väidetavalt oma hinnad ühtlustas, transpordikulud Lonatost (Feralpi hinnaarvutuse alus) sihtkohta, sai Feralpi tulemuseks "ühtlustatud" müügihinna, mis oli madalam ühendusesisese ettevõtja hinnakirjajärgsest hinnast ja seega vastuolus artikli 6 lõikega 1. Järelikult on Saksamaa Liitvabariigis miinimumhindadest madalamate hindadega toimunud müügiga rikutud ESTÜ asutamislepingu artiklit 61.

Kolmas osa: trahvide vähendamine

1. peatükk: Üldist

156. Hagejad on oma kirjalikes nõuetes või suulise menetluse käigus ühe variandina taotlenud neile määratud trahvide vähendamist.

157. Tuleb meeles pidada, et kõnealused rikkumised pandi toime kriisiolukorras, mis ohustas mitmete asjaomases sektoris tegutsevate ettevõtjate eksistentsi ja mis tõi enesega kaasa kriisivastase plaani rakendamise, mille aluseks oli ennekõike solidaarsuse põhimõte kui kogu sektori kriisi ületamiseks ainus võimalik abinõu.

158. Samas tuleb tõdeda, et selle põhimõtte järgimiseks pidid tõhusamalt tegutsevad ettevõtted tooma teatud ohvreid, arvestades eriti edasimüüjate ja kolmandatest riikidest tooteid importivate ettevõtete vabadust hindade kujundamisel kogu 1977. aasta jooksul, mil pandi toime enamik kõnesolevaid rikkumisi.

159. Otsustades trahvisummade arvutamisel kohaldada suhteliselt madalat protsendimäära, milleks märkimisväärsete rahaliste raskusteta ettevõtete puhul oli 25% allahindamise summast, kahjumiga tegutsevate keskmise suurusega ettevõtete puhul 10% allahindamise summast ja maksejõuetute ettevõtete puhul 1% allahindamise summast, võttis komisjon õigesti arvesse erinevate juhtumite asjaolusid, arvestades, et asutamislepingu artikli 64 alusel oleks komisjonil olnud õigus määrata trahviks õigusvastase müügikäibe kahekordse väärtuse.

160. Seega on hagejate nõuded trahvisummade vähendamiseks alusetud, välja arvatud alljärgnevalt käsitletud nõuete osas, mis puudutavad komisjoni poolt kehtestatud trahvimäärade ebaõiget kohaldamist või allahindamise summa võimalikku vähendamist.

2. peatükk: Üksikjuhtumid

1. Antonio Stefana

161. See hageja on väitnud, et trahvi määramise ajal oli tema majanduslik olukord äärmiselt kriitiline, ja komisjon ei ole seda väidet vaidlustanud. Seega tuleb komisjoni poolt kehtestatud kriteeriumite kohaselt selle ettevõtja suhtes trahvina kohaldada 25% asemel 10% allahindamise summast, mistõttu sellele ettevõtjale määratud trahvisumma väheneb 50 852 000 liirilt 20 340 800 liirile.

2. Allahindamise summa võimalikku vähendamist puudutavad nõuded

a) di Darfo

162. See hageja tugineb eelõige menetlusveale, mis seisnes selles, et ta kutsuti Brüsselisse täiendavaid suulisi selgitusi andma alles 23. juunil 1978, ehkki istungi kuupäevaks oli määratud 29. juuni 1978, ja tema edasilükkamispalvele vastati keeldumisega. Seetõttu väidab hageja, et 18. augustil 1978 tema suhtes tehtud rahalise karistuse määramise otsus tuleks tühistada, kuna komisjoni keeldumise tõttu ei olnud tal võimalik end nõuetekohaselt kaitsta.

163. Komisjon märgib, et ta ei ole kohustatud andma asjaosalistele võimalust enda ärakuulamiseks ja et seega ei saa eksiteerida ka mingit kohustuslikku etteteatamisega. Järelikult ei ole tehtud ühtki menetlusviga ja hagejalt ei ole võetud võimalust enda nõuetekohaseks kaitsmiseks.

164. Ehkki on õige, et asutamislepingu artikkel 36, millele di Darfo viitab, kohustab komisjoni pelgalt andma asjaomasele isikule võimaluse oma seisukohtade esitamiseks enne rahalise karistuse määramist ja ehkki kõnealusel juhul oli sel ettevõttel võimalik esitada kirjalikke märkusi, tuleb siiski tõdeda, et antud juhul oleks hageja Brüsselisse istungile kutsumise etteteatamise aeg võinud olla pikem, et ei oleks mõjutatud hageja võimalust teha aegsasti teatavaks oma seisukoht teatud vaidlustatud dokumentide osas. Komisjoni taoline käitumine ei too aga iseenesest kaasa vaidlustatud otsuse tühistamist, kuivõrd hagejal oli olnud võimalus esitada kirjalikke märkusi. Küll aga peab Euroopa Kohus arvesse võtma dokumente, millele hageja komisjonile esitatud kirjalikes märkustes tugineda ei saanud ja mida ta olevat soovinud esitada suulisel istungil, millest tal aga ei olnud võimalik osa võtta.

165. Hageja väidab ka, et 2. septembril 1977 väljastatud arved nr 1626, 1628 ja 1630 ei olnud esitatud mitte betoonisarruste, vaid valtsstoodete ST 37 eest, ning et seetõttu ei ole otsus 962/77/ESTÜ nende arvete suhtes kohaldatav. Kuna aga komisjon on õigesti osutanud, et need arved kannavad pitsarit kirjaga "Osaline ühtlustamine AFIMi hinnakirjaga" ja et see hinnakiri puudutab ainult betoonisarruseid, tuleb hageja väide tagasi lükata.

166. Lõpuks väidab hageja, et komisjon on väidetavalt eeskirjadevastase müügi hulka põhjendamatult arvanud ka müügiarved tellimuste eest, mis esitati enne otsuse 962/77/ESTÜ rakendamise algust. See väide on seotud kahe tellimuste rühmaga, millest üks puudutas ettevõtte Spa Darma (Milano) vahendusel ettevõttele Maretto Blein tarnitud tooteid ning teine ettevõtte Albani de Merate vahendusel ettevõttele Spa Baraclit tarnitud tooteid.

167. Komisjon on selle väite tagasi lükanud, põhjendades tagasilükkamist sellega, et di Darfo poolt tõenditena esitatud tellimusi ei esitatud kontrollimise ajal. See komisjoni argument ei ole aga põhjendatud, sest sellel konkreetsel juhtumil on asjakohane võtta arvesse dokumente, mida nimetatud ettevõtte ei esitanud komisjonile kirjalike märkuste esitamise ajal ja mida tal ei olnud võimalik ka hiljem esitada.

168. Suulise menetluse käigus esitas komisjon ühe kahest arvest (nr 1514), mille kohta di Darfo väitis, et vastavad tellimused esitati enne 8. maid 1977. On õige, et see arve väljastati 2. augustil 1977, kuid see asjaolu ei kujuta endast tõendit, mis seaks kahtluse alla di Darfo esitatud dokumendi, millest ilmneb, et lepingu, millega osapooled leppisid kokku müüdavas tootes ja selle hinnas, alusel tehtud tellimused esitati tegelikult enne 8. maid 1977.

169. Järelikult tuleb hageja väide õigeks lugeda ja nimetatud tellimustega seotud müügitehingud tuleb välja arvata nende tehingute hulgast, mille eest võib määrata trahvi. Kuna need müügitehingud moodustavad 3,4% kogumüügist, tuleb ettevõttele di Darfo määratud trahvi vähendada 3,4% võrra ehk 27 830 00 liirilt 26 883 780 liirile.

b) Rumi

170. Hageja väidab, et komisjon arvutas allahindamise summa valesti, kasutades betoonisarruste võrdlushinnana 540 Saksa marka tonni kohta, hageja aga ühtlustas oma betoonisarruste hinnad Saarbrückeni ja Oberhauseni baashindadega ning transpordikulude tõttu kujunes hinnaks 451,87 Saksa marka tonni kohta. Seega on hageja seisukohal, et allahindamise summa langeb 200 miljonilt liirilt ligikaudu 100 miljoni liirini ja et trahvisumma tuleb arvutada viimatimainitud summalt.

171. Komisjon on õigesti osutanud, et hageja väite toetuseks esitatud dokument on seotud müügitehingutega, mis tehti allahindamise summa arvutamisel arvesse võetud tehingutest hiljem, ja et kõnealuste toodete sihtkoht oli Holland. Seetõttu oli hindade ühtlustamine Saksamaa asukohapõhiste baashindadega vastuolus asutamislepingu artikliga 60 ning kuna taoline eeskirjadevastane hindade ühtlustamine võimaldas hagejal oma tooteid müüa miinimumhindadest madalamate hindadega, oli tegemist ka miinimumhindu käsitlevate eeskirjade rikkumisega, mistõttu tuleb Rumi poolt esitatud väide tagasi lükata.

c) Feralpi

172. Hageja väidab, et komisjon süüdistas teda alusetult oma toodete müümises miinimumhindadest madalamate hindadega, tuginedes arvetele, millel vaidlusalused hinnad on märgitud käsitsi. Hageja on seisukohal, et sellistel dokumentidel puudub tõendi väärtus, kuna need arved ei vasta tegelikule lepingulisele suhtele.

173. Komisjon on esitanud koopiad kõnealuste müügitehingutega seotud teleksisõnumitest, millest ilmneb erinevus miinimumhindadega kooskõlas olevate Saksa markades väljendatud müügihindade ja miinimumhindadest madalamate liirides väljendatud müügihindade vahel, mis pidi märgitama arvele.

174. Kuna see tõend leidis kinnitust ka komisjoni inspektori kirjalikus tunnistuses, tuleb hageja väide tagasi lükata.

175. Samuti väidab hageja, et müüs betoonisarruseid hinnaga, millele lisandus lisatasu kvaliteedi eest, mida komisjon aga allahindamise arvutamisel arvesse ei võtnud.

176. Tuleb meeles pidada, et otsuse 3000/77 artikli 2 kohaselt on miinimumhinnad baashinnad, milles sisaldub lisatasu kvaliteedi eest, samas kui otsuse 962/77/ESTÜ artiklis 2 on sätestatud ainult see, et miinimumhinnad peavad olema baashinnad. Seega alates 1. jaanuarist 1978, mil otsus 3000/77 jõustus, sisaldasid miinimumhinnad lisatasu kvaliteedi eest, ent otsuse 962/77/ESTÜ miinimumhindadele võis sellise lisatasu juurde liita.

177. Kuna rikkumised pandi toime 1978. aasta 3. märtsi ja 3. mai vahelisel perioodil, peab allahindamise summa olema võrdne miinimumhinna (sealhulgas diameetri lisatasu) ja müügihinna, mille alusel tehing sõlmiti ja mis sisaldas baashinda ja kvaliteedi lisatasu, vahelise erinevusega.

178. Seega, arvestades ülal kirjeldatud asjaolusid, otsustab Euroopa Kohus vähendada trahvisummat 55 110 000 liirilt 50 000 000 liirile.

Kohtukulud

179. Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud.

180. Artikli 69 lõige 3 sätestab, et kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on eriliste põhjustega, võib Euroopa Kohus otsustada jätta poolte kohtukulud osaliselt või täielikult nende endi kanda.

181. Kuna kohtuasjades 154/78 (Valsabbia), 205/78 (Stefana Fratelli), 206/78 (AFIM), 227/78 (Di Darfo), 228/78 (Sider Camuna), 263/78 (Rumi), 264/78 (Feralpi), 31/79 (Montereau) – sealhulgas ajutiste meetme võtmise nõue –, 39/79 (OLS), 83/79 (Maximilianshütte) ja 85/79 (Korf Industrie) on hagejad kohtuvaidluse kaebuste olulises osas kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista hagejalt.

182. Kuna kohtuasjas 226/78 (Antonio Stefana) on komisjon kohtuvaidluse kaotanud trahvisumma vähendamise nõude osas, jäetakse kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1. Vähendada hagejatele määratud rahatrahve järgmiselt:

- Antonio Stefana (226/78) puhul 19 042 Euroopa arvestusühikule ehk 20 340 800 liirile;

- Di Darfo (227/78) puhul 25 168 Euroopa arvestusühikule ehk 26 883 780 liirile;

- Feralpi (228/78) puhul 46 298 Euroopa arvestusühikule ehk 50 000 000 liirile.

2. Jätta ülejäänud nõuded rahuldamata.

3. Mõista kohtuasjades 154/78 (Valsabbia), 205/78 (Stefana Fratelli), 206/78 (AFIM), 227/78 (Di Darfo), 228/78 (Sider Camuna), 263/78 (Rumi), 264/78 (Feralpi), 31/79 (Montereau), 39/79 (OLS), 83/79 (Maximilianshütte) ja 85/79 (Korf Industrie) kohtukulud täies ulatuses välja hagejatelt.

4. Jätta kohtuasjas 226/78 (Antonio Stefana) kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.

Kutscher	O'Keefe	Touffait	Mertens de Wilmars	Pescatore
Mackenzie Stuart	Bosco	Koopmans		Due

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 18. märtsil 1980. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär President

A. Van Houtte H. Kutscher